

KUUROJEN LEHTI

HEINÄKUU
JULI 1972

Pojat ovat vauhdissa, yleisurheilukausi on parhaimmillaan. — Vaasan Wellaksen, Turun Valppaan ja Jyväskylän Jalons seuraottelun 100 metrin lähtö. Lajin voittaja Wellaksen Vesa Hannu (keskellä) on jo tässä vaiheessa johdossa.

Tidskrift för döva

Kesäkalenteri

Kuurojen Liitto r.y.

Liiton toimisto on koko kesäkauden avoinna maanantaista perjantaihin klo 9—16. Toiminnanjohtaja Jaakko Väisälä on lomalla heinäkuussa.

Malminharjun kurssikalenteri:

- 11—15.7. kesäkurssit, suomen, ruotsin ja englannin kielet
- 16—20.7. kesäkurssit, aritmetiikka ja algebra
- 21—23.7. kesäkurssit, puheterapia ja puhetaito
- 24—31.7. eläkeläisten leiri

Malminharjulla on mahdollisuus lomanviettoon mökeissä tai päärakennuksessa. Lähemmin ilmoituksessa takakannessa.

Jäsenyhdistysten järjestämät tilaisuudet:

Pohjanmaan kuurojen kesäjuhlat Vaasassa heinäkuun 1—2. päivinä.

Kotkan Kuurojenyhdistyksen saariretki heinäkuun 15 päivänä.

Nikkarilan kuurojen talouskoulun kesäjuhla elokuun 6 päivänä.

Pohjois-Karjalan kuurojen kesäjuhlat Lieksassa elokuun 12—13. päivinä.

Oulun ja Kainuun kuurojenyhdistysten ulkoilupäivät Vaalan Manamasalossa elokuun 18—20. päivinä.

Nuorten tilaisuudet:

Oulun Nuortenkerhon viikonloppuleiri Kalajoen hiekkasärkillä heinäkuun 15—16. päivinä.

Suvipäivät Kuopiossa elokuun 5—6. päivinä.

Suomen Kuurojen Urheiluliitto r.y.

Yleisurheilumestaruuskilpailut Jyväskylässä heinäkuun 29—30. päivinä.

Kuurojen Ammunnan EM-72 kilpailut Helsingissä elokuun 7—11. päivinä. Kilpailujen ohjelma on kesäkuun numerossa.

Tanskan Kuurojen Urheiluliiton 50-vuotisjuhlakilpailut Kööpenhaminassa 12.8.

Kansalliset yleisurheilukilpailut Tampereella elokuun 19 päivänä.

Kansalliset yleisurheilukilpailut Hämeenlinnassa elokuun 26 päivänä.

Kansalliset lentopalloturnajaiset Helsingissä elokuun 26 päivänä.

77 vuosikerta 1972

N:o 7

Toimitus Expedition
Lokero 62
13101 Hämeenlinna 10
Puh. 24 289.

Julkaisija Utgivare
Suomen Kuurojen Liitto r.y. —
Finlands Dövas Förbund r.f.

Päätoimittaja Huvudredaktör
Runo Savisaari, Riistapolku 1,
C 29, Tapiola, puh. 462 755.

Toimitussihteeri Red.sekr.
Jarmo Narmala, Lokero 62
Hämeenlinna, puh. 24 289.

Ruotsink. toimittaja Svenskspr. red.
Rea Stadius
Kauppalaatie 9
Helsinki 32

Toimituskunta Redaktionskommitté
Aura Ahlbäck ja Raija Nieminen.

Tilashinta Prenumerationspris
1/1 vsk kotimaassa ja Pohjoismaissa 15:—, ulkomaille 18:—. Tilattavissa postitoimistoista.

Ilmoitushinnat:
1/1 siv. takakansi 600,—
1/1 » sisäsivu 500,—
1/2 » » 300,—
1/4 » » 175,—
1/8 » » 100,—
1/16 » » 60,—
Kuolinilmoitukset yms. —,20 pmm.
Järjestötiedotukset ovat maksuttomia.

Kuurojen Liitto r.y.
Liisankatu 27 E 10,
00170 Helsinki 17.
Puh. 638 154.

Puheenjohtaja
Vesihallintoneuvos Runo Savisaari, puh. 462 755.

Toiminnanjohtaja
Agrologi Jaakko Väisälä,
puh. 638 154.

Rahastonhoitaja
Ekonomi Eero Laamanen,
puh. 882 163.

Etelä-Suomen konsulentti
Sosionomi Aira-Liisa Roiha,
puh. 638 651.

Pohjois-Suomen konsulentti
Sosiaalihuoltaja Aira Säisä,
Kaarretie 13—15 C 9,
80500 Oulu 50, puh. 44 189

Kurssikeskus Malminharju
Isännöitsijä Ragnar Östman,
19240 Koskenmylly,
puh. 910/84 596.

Emme tunne rajoja

Kuuloviestin numerossa 5/72 on Kuulonhuoltoliiton tiedotussihteerin Anneli Heikkilän kirjoitus »Luulot pois». Anneli Heikkilä kertoo kotiseudullaan asuneesta kuurosta naisesta, jota kohtaan muilla kylän asukkailla oli kaikenlaisia ennakkoluuloja. Vasta opittuaan tuntemaan naisen kyläläiset huomasivat, että hän oli kuurouttaan lukuunottamatta normaali ihminen, joka oli mukava ja iloinen ja jonka kanssa oli hauskaa olla tekemisissä. »Ennakkosenteet, ennakkoluulot on istutettu meihin syvään jo lapsena. Ennakkoluulo pystyttää ihmisten välille suurempia raja-aitoja kuin pahimmatkaan poliittiset ja uskonnolliset erot. Ennakkoluuloja on monia meidän kuulovammaisjärjestöissä työskentelevien jäsenten ja toimihenkilöidenkin keskuudessa», kirjoittaa Anneli Heikkilä. »Malminharjussa kuuroutuneitten kursseilla todettiin oikein joukolla, minkälainen raja on vedetty kuurojen ja kuuroutuneitten välille. Sen rajan olemme itse vetäneet.»

Kuuroutuneitten kurssit osoittautuivat merkityksellisiksi paitsi kuuroutuneitten myös muiden kuulovammaisten kannalta. Ne auttoivat huomaamaan, etteivät kuulovammaiset tiedä tarpeeksi toisensa ongelmista ja että eri kuulovammaisten ryhmien välillä on ennakkoluuloista johtuvia, keinotekoisia raja-aitoja.

Näitä eri ryhmiä on olemassa sen vuoksi, että kuulovammajakin on niin monenlaisia. Kuulovamman vaikutukset johtuvat monesta eri tekijästä, mm. vamman vaikeusasteesta ja vammautumisaikasta. Mitään tarkkoja ryhmittelyjä ei kuitenkaan voida suorittaa. Määritelmää on kyllä olemassa, mutta niitä on tehty monesta eri näkökulmasta. Esim. lääketieteelliseltä kannalta henkilö on kuuroutunut, jos hän ei kuule mitään. Sosiaaliselta kannalta hän ei kuitenkaan ole kuuroutunut, jos kuulolaitteesta on hiukan apua, hän on taitava lukemaan huulilta, eikä hänellä sen vuoksi ole sanottavia vaikeuksia normaalissa käyttäytymisessä. Rajoja ei siis ole, mutta erilaisia ongelmia sensijaan on. Lievällä, aikuisena saadulla kuulovammalla on aivan erilaiset seuraukset kuin syntymäkuuroudella. Nämä erilaiset ongelmat olisi tunnettava ja otettava kuulovammaisten asioista päätettäessä ja niistä puhuttaessa huomioon.

Meidän liittoomme kuuluu eri ikäisinä kuuroutuneita syntymäkuuroista aikuisena kuuroutuneisiin. Emme tunne rajoja, koska meitä yhdistää yhteinen kieli, viittomakieli. Se pitää meidät koossa, kuten Esko Sänkiniemi sanoi Malminharjulla. On tärkeää, että ennakkoluulot myös kieltämme kohtaan väistävät. Malminharjulla nähtiin, että ne väistävät, jos viittomakieli tulee riittävän tutuksi. Jokainen viittomakielen opetellut kuuroutunut tietää, miten merkityksellinen ja ilmaisua vapauttava kommunikointikeino siitä tulee. On vahinko, jos tämä mahdollisuus jää kuuroutuneelta käyttämättä vain ennakkoluulojen vuoksi. Viittomakieltä kohtaan tunnetut ennakkoluulot johtuvat useimmiten ennakkoluuloista kuuroja kohtaan, tämä taas johtuu siitä, ettei kuurojen asioista tiedetä.

Voimme varmasti yhtyä Anneli Heikkilän kehoitukseen: Ota asioista selvää! Tutustu! Luule vähemmän! Voimme olla mukana kaatamassa raja-aitoja ja poistamassa ennakkoluuloja siitä huolimatta, ettei se aina näytä helpolta.

Raija Nieminen

Kuinka kirjeensulkijamerkkikeräys pyörii

Kuurojen Liitto joutuu huolehti- maan monista palveluista, joita yhteiskunnassamme ei ole kuuroille tarjolla. Toiminnan on oltava monipuolista, ja tämä vaatii paljon varoja. Liiton toiminta rahoitetaan pääasiassa raha-automaattivaroista myönnettyillä määrärahoilla, mutta miltei yhtä tärkeällä tilalla liiton taloudessa ovat kirjeensulkijamerkeistä saatavat tulot. Esim. v. 1971 oli kirjeensulkijamerkkien puhdas tuotto 122.380 mk. Samana vuonna saatiin raha-automaattivaroja 180.000 mk. Kirjeensulkijamerkkien myynti on siis liitolle tärkeä tulo- lähde ja myyntityössä ahertavat henkilöt tekevät tärkeää työtä, usein kaikessa hiljaisuudessa.

Tapasin jonkin aikaa sitten lahtelaisen rouva **Muisto Suoknuutin**, joka oli tullut Kotkaan laittamaan alulle täällä tapahtuvaa kirjeensulkijamerkkien myyntiä. Myyntityötä hoitamassa on keräyspäällikön ohella yhdeksän piiripäällikköä. Maamme on jaettu myyntipiireihin puhelinluetteloalueiden mukaan. Jokaisella alueella toimii yksi piiripäällikkö, tavallisimmin alueen pääpaikassa. Rouva Suoknuutti on Helsingin II:n piiripäällikkö, hänen paikkanaan on Lahti.

Rouva Suoknuutti kertoi käyneensä kotkalaisen lehden toimituksessa viemässä kirjoituksen, jossa kerrotaan merkkien myynnistä ja tarkoituksesta, johon varat menevät. Tällä tavoin ihmiset tietävät asiasta jo etukäteen. Myyntihän tapahtuu siten, että puhelinten omistajille soitetaan ja kaupataan merkkejä.

Paitsi kirjeensulkijamerkkien myynnistä tiedottaminen kuuluu piiripäällikön tehtäviin myyjien hankkiminen, näiden ohjaajien ja työn valvonta. Piiripäällikkö matkustaa alueensa kaupunkeihin, ilmoittaa sanomalehdessä haluavansa myyjiä hoitamaan puhelinmyyntiä ja valitsee halukkaista sopivat henkilöt. Piiripäällikkö antaa sen jälkeen määrätyn alueen puhelinnumerot, joihin myyjien on soitettava. Tällä tavoin koko puhelinluettelo on jaettu myyjien kesken. Paitsi puhelin-

numeroita antaa piiripäällikkö myyjille tilauslistat ja muun materiaalin. Hänellä on tarkoin selvillä, kenelle minkin puhelinluettelon sivu numeroineen on annettu, tällä tavoin hän voi kontrolloida myyntiä. Rouva Suoknuutti kertoi soittavansa joka maanantai myyjilleen, tiedustelewansa myyntiä, vointia jne. Rouva Suoknuutilla on tällä hetkellä vain kolme myyjää, näistä yksi on erikoisen ahkera, monia palkintoja voittanut myyjä. Joillakin alueilla saattaa olla kymmeniä myyjiä.

Myyjät siis tekevät työtä istumalla puhelimensa ääressä ja soittamalla järjestelmällisesti saamiinsa numeroihin. Kaupan syntyessä myyjä merkitsee tilauksen listaan, listan hän lähettää Helsinkiin, josta merkit toimitetaan ostajalle. Useimmiten myyjät hoitavat kotipaikkakuntansa myyntiä, mutta on sellaisiakin myyjiä, jotka varta vasten matkustavat eri paikkakunnille myyntityötä tekemään ja käyvät vain viikonloppuisin kotona. Rouva Suoknuutilla on kokemusta myös varsinaisesta myynnistä, vaikka hänen tehtävänsä onkin lähinnä organisoida alueensa myyntiä. Hän tietää, miten eri tavoin ihmiset suhtautuvat asiaan. Kuuroista on vieläkin mitä ihmeellisimpiä käsityksiä vallalla.

Tiedustelin rouva Suoknuutilta, montako tuntia päivästä hän käyttää myyntityöhön.

— Minulta menee noin 3—4 tuntia päivässä myyntiin liittyviin erilaisiin tehtäviin. Lisäksi tulevat matkat eri paikkakunnille ja joskus myös piiripäällikköiden yhteisiin neuvotteluihin.

Rouva Suoknuutin työ kuurojen hyväksi ei rajoitu kuitenkaan näihin 3—4 tuntiin päivässä. Hänet tunnetaan kaikissa lahtelaisissa virastoissa, sairaaloissa jne. Aina, kun tarvitaan viittomakielentaitoista tulkkia, otetaan häneen yhteys. Rouva Suoknuutti on toiminut vapaaehtoisena tulkkina ja konsulenttina Lahdessa jo 33 vuotta. Ainakin ker- ran viikossa, joskus useamminkin häntä tarvitaan tällaisissa tehtävissä.

Kultajyviä

ja

akanoita

Viime aikoina olen miettinyt paljon. Tai ajatellut. Vaikka ivallinen opettajani ennen muinoin sanoi »ei pidä ajatella», jos joku oli tehnyt kummelluksen ja selitti ajattelensa tehdä niin ja niin... Ajattelin kuitenkin tätä lehteä ja sen sisältöä. On kaikenlaista luettavaa ja monenlaisia lukijoita. Akanat ovat toisten mielestä kultajyviä ja päinvastoin. Samassa perheessäkin voidaan olla eri mieltä melkein kaikista asioista — ja sittenkin jokaisella jäsenellä on oma »mallinsa» jonka mukaan on kai tarkoitus kehittyä.

Minulla on sellainen tunne lehtemme suhteen, että se on ikäänkuin vierastupa, tänne kokoontuvat naapurit ja kaukaiset ystävät tarinomaan ja juttelemaan asioista. Toinen kertoo hauskaista matkastaan, toinen on kokenut jotain epäoikeudenmukaista ja pyytää neuvoa. Mietitään ja neuvotaan. Joku on itse tehnyt puvun (tai runon tai lapsen) — ystävät iloitsevat, tuohan on hyvää. Heitetään huulta, toiset nauravat, toiset eivät, jokaisella on vapautensa! Lähdetään kotiin, sin-

Tämä nykyinen sormiaakkosia kuvaava merkki on jo kolmas merkki, jota rouva Suoknuutti myy. Hän on hoitanut piiripäällikön tehtäviä vuodesta -69.

Toivotaan myynnin edelleen sujuvan hyvin sekä rouva Suoknuutin että muiden piiripäällikköiden alueilla. Malmiharju on suuresti laajentanut liiton toimintaa, rahaa tarvitaan.

R. N—nen

ne tulee omia ystäviä, tuttavien ja kerrotaan mitä naapurissa kuultiin. Ennen muinoin trubaduurit vaelsivat maakunnasta maakuntaan ja lauloivat maailmantapahtumista, kyläjuoruja kulki talosta taloon ja näin kuulumiset levisivät. Kuuroilla on tämä lehti. Ja eristetty kuurosiellä jossakin varmaankin haluaa tietää mistä puhutaan — kas, tuo irvihammas on minun koulutoverini, vai hän elää ja ei ole taantunut vielä. Kuurot jotka ovat edistysmielisiä: heissä palaa pyhä tuli ja heidän on pakko esittää mielipiteensä. Pitää olla forumi, missä voi teroittaa kynäänsä. Joku kirjoittaa helppoa, toinen vaikeampaa kieltä, mutta aina joku lukee jotakin. »Tässä olisi lukemista kaikille», sanoi entinen sotamies rintamalla ja- kaessaan selluloosaa hevosille, koska ei ollut enää muuta. Siihen aikaan ilmestyi lehti Lukemista kaikille.

Kuurojen kongressissa Örebrossa pari vuotta sitten eräs työryhmä käsitte- li kuurojen lehteä eri pohjoismaissa. Lausuttiin mm. että Suomessa ilmestyvä lehti on lähellä sitä mitä kuurojen lehdeltä odotetaan.

Muuten haluan kertoa mitä ker- ran kuulin radiossa. Kirjailija Gunnar Mattssonilta (kirjoittanut Lapi- tip, Prinsessa ym., hänen kirjojaan on käännetty monelle kielelle, vii- meksi japaninkielelle) kysyttiin radiohaastattelussa mikä on hänen taitonsa salaisuus. Gunnar Matts- son ei vastannut suoraan vaan ker- toi seuraavan tarinan:

— Eräs sokea mies istui kadun- kulmassa ja kerjäs. Hänellä oli taulu missä oli tekstattu: minulla on suuri perhe, heillä ei ole kattoa pään päällä, lapsilla ei ole ruokaa eikä vaatteita jne. Pari kolikkoa tuli, muuta ei. Mies oli epätoivoinen. Silloin runoilija tuli paikalle ja lu- pasi auttaa. Hän kirjoitti jotain taululle ja lähti pois. Nyt tuli rahaa ja kohta sokealla oli melkoinen summa taskussaan. Hän pyysi, että hänelle luettaisiin mitä taululla oli.

Runoilija oli kirjoittanut:

NYT ON KEVÄT — JA MINÄ
OLEN SOKEA

Näin minäkin tahtoisin kirjoittaa, sanoi Gunnar Mattsson. Niin minä- kin,

Rea

Saanko esitellä...

Tässä numerossa Kuurojen Lehti aloittaa kirjoitussarjan, jossa hum- kand. Raija Nieminen ja kauppatyö Marja Moilanen esittelevät suomala- laisia kuuroja — aviopareja, yksinäisiä, vanhuksia ja nuoria. Tarkoi- tuksena on haastatella mahdolli- simman monia kuuroja, mahdolli- simman eri puolilta Suomea ja mahdollisimman erilaisissa amma- teissa ja olosuhteissa olevia.

Oletteko syntymästä asti olleet kuuroja?

Rva L: En, vaan kuurouduin 4- vuotiaana sairastettuani aivokalvon- tulehduksen.

Hra L: 1½-vuotiaana sairastin tu- lirokon ja sen seurauksena kuurou- duin. Kuulen kyllä jonkin verran toisella korvallani.

Ovatko vanhempanne ja sisaruk- senne kuulevia?

Kyllä, kaikki ovat kuulevia.

Milloin huomasitte itse olevanne erilainen kuin kuulevat lähimmäi- senne?

Rva L: Huomasin vasta silloin, kun naapurin samanikäiset lapset lähtivät kansakouluun ja äiti sanoi, että minun täytyy mennä kaupun- kiin asti kouluun. Ajatus tuntui minusta ensin hienolta — kaupun- kiin kouluun. Kouluissa ensin olin hämmästynyt ja peloissani, kun kaikki viittoivat. Mutta siellä rupe- sin ymmärtämään, että olen kuuro.

Mitä pidätte kuuron suurimpana vaikeutena?

Rva L: Ei minulla ole erityisiä vai- keuksia kuurouteni vuoksi. Olen niin tottunut siihen.

SILJA JA TAISTO LEINO, Rusko

Rouva Leino: 35-vuotias kotirouva ja ompelija, syntynyt Salmis- sa (Karjala), käynyt Kuopion Kuurojenkoulun.

Herra Leino: 37-vuotias verhoilija, synt. Harjavallassa, käynyt Mikkelin Kuurojenkoulun.

Lapset: koululaiset Pirkko, 8 ja Risto, 7.

Taisto Leino, viihdyttekö työssän- ne?

Tällä hetkellä minulla on tilapäi- nen paikka, en ole saanut vakinais- ta paikkaa. Olen viime syksystä lähtien ollut neljässä eri työpaikas- sa — mutta ei minulla mitään hätää ole. Jos saan jäädä nykyiseen työ- paikkaani, jään. Verhoilijoilla on kyllä verrattain huonot palkat. Mie- lestäni verhoilijan työ ei ole erityi- sen sopiva kuuroille — ihan kuin mestarit eivät luottaisi kuuroon työntekijään, vaan antavat vaati- vimmat tehtävät kuuleville työnteki- joille.

Miten työtoverinne ovat suhtau- tuneet teihin?

Tulen kyllä hyvin toimeen heidän kanssaan, mutta en ymmärrä hei- dän puhettaan silloin, kun he puhu- vat oikein nopeasti.

Mitä ajattelette kuurojen ammat- tikoulutuksesta?

Nykyään on hyvä, kun on tuo oma ammattikoulu. Minun aikamani ei ol- lut varsinaista koulua, ja opetuskin jäi sen vuoksi melko heikoksi. Reh- tori vain jakoi oppilaat eri työpai- koille oppiin.

Pääsiäismatka Leningradiin

Leningradilaiset oppaamme ja tulkimme (vas.) sekä oma tulkimme Rea Stadius.

Helsingin Kuurojen Raittiusseura Surd järjesti 31.3.—3.4. bussimatkan Leningradiin. Matkalle lähdettiin pitkäperjantaiaamuna Liisankadulta. Bussi oli uusi ja komea, kuulemma bussi oli ulkoministeriön käytössä ulkolaisten vierailijoiden kyyditsemiseksi Suomessa. Nyt se oli annettu käyttöömmme tätä matkaa varten. Kuljettajallamme Onni Valtoselle tämä matka oli 206:s itärajan takana. Meitä matkalaisia oli yhteensä 39 henkeä, tulkkina toimi toimittaja Rea Stadius.

Ensimmäinen pysähdys oli Kotkassa, jolloin joukkomme lisääntyi kahdella uudella matkalaisella. Kotkasta ajoimme Haminan kautta

Vaalimaan tulliasemalle, josta passi- ja tullitarkastuksen jälkeen jatkoimme Viipuriin. Viipurissa vaihdoin rahaa ja teimme bussillamme kiertoaajelun kaupungilla, sen jälkeen ajoimme Terijoen kautta Leningradiin. Siellä majoituimme uuteen Sovjetskaja-hotelliin, joka oli todella ensiluokkainen. Huoneiden lattiat peitti kokolattiamatto, jokaiseen huoneeseen liittyi kylpyhuone. Hotellissa oli 18 kerrosta. Kokoonnuimme syömään hotellin suuressa ravintolassa, jonka ruoka oli hyvää. Viihdyimme hyvin tässä hotellissa ja nukuimme hyvin joka yö.

Lauantaina aamulla lähdimme

bussillamme tutustumaan Leningradiin nuoren, punatukkaisen ja kauniin oppaamme johdolla. Saimme kuulla Leningradin historiaa. Tsaari Pietari Suuri katsoi Venäjän tarvitsevan pääsyn Suomenlahdelle Nevan kautta, jota Ruotsi hallitsi. Sodassa Ruotsi lyötiin ja Pietari Suuri ryhtyi rakentamaan Nevan suulle kaupunkia, joka nyt on suuri ja upea, vaikka lepääkin liejun ja mudan päällä. Ensin rakennettiin Pietari-Paulin linnake ja Amiraaliteetti ja kaupunki kasvoi näiden ympärille. Vuonna 1712 Pietari määrättiin maan pääkaupungiksi. Myöhemmin Pietari-Paulin linnaketta käytettiin vankilana, siellä

Onko teillä kuulevia ystäviä, rva Leino?

Enimmäkseen ystävämme ovat kuuroja, mutta kuulevien naapurimme kanssa tulemme kyllä hyvin toimeen.

Lapsennehan ovat kuulevia?

Kyllä, eikä meillä ole erityisiä vaikeuksia heidän kanssaan. Lapset puhuvat ääneen isälle ja ilman ääntä äidille, koska tietävät etten kuule ollenkaan. Mielestäni lapsemme suhtautuvat luonnollisesti kuurouteemme — enkä ole huomannut heidän sitä millään tavalla häpeävän.

Onko kuulevilla vielä paljon enakkoluuloja kuuroja kohtaan?

Ei ainakaan täällä Turun ympä-

ristössä, koska täällä on paljon kuuroja, mutta jollakin pikkupaikkakunnalla ihmiset saattavat kääntyä tuijottamaan, kun viitomme.

Mitä harrastuksia teillä on?

Olemme mukana Turun Kuurojen Yhdistyksen toiminnassa, naiskerhossa ja urheiluseurassa.

Mitä parannuksia toivoisitte kuurojen kouluihin?

Opetus pitäisi tapahtua viittomakielellä. Silloin oppilaat oppisivat varmasti enemmän.

Katsotteko, että kuurot liiaksi eristäytyvät muista ihmisistä?

Kyllä — mutta kuurojen keskuudessa on helpompi olla.

Marja Moilanen

KUUROT NÄKIVÄT RUMAT SANAT

Barnsley, Englanti, (UPI)

Muuan Englannin kuurojen yhdistyksen jäsen valitti maanantaina tuhmista sanoista, joita muutammat pelaajat käyttivät lauantaisessa FA-Cupin semifinaaliottelussa Birminghamissa. Tavalliset katsojat tosin eivät erottaneet jalkapalloilijoiden puheita, mutta huulten lukemiseen tottuneet kuurot »kuulivat» ne selvästi.

»Jos sanat olisi sanottu niin, että ihmiset olisivat kuulleet ne, olisi syntynyt kohu koko maassa», sanoi yhdistyksen edustaja James Hudson. »Visuaalisesti se oli räikeää.»

Ryhmämme yhteiskuvassa.

mm. tuomari Svinhufvud, josta myöhemmin tuli presidenttimme, on ollut vankina. Nykyisin linnake on museona. Linnakkeen vieressä on vielä pieni mökki, jossa Pietari Suuri asui kaupungin ensimmäisen rakennusvaiheen aikana.

Iisakin kirkkoa vastapäätä on Leningradin neuvostotalo. Talon seinällä on neljä kilpeä, kunniamerkkejä, jotka on annettu Leningradin asukkaille kunnianosoitukseksi Leningradin puolustamisesta toisen maailmansodan aikana. Kaupunki oli silloin Saksan sotavoimien piirittämänä 900 vuorokauden ajan.

Illallista syötyämme matkasimme bussilla Kirov-teatteriin. Vanha ja kaunis teatteri oli täynnä ulkomaalaisia turisteja, jotka olivat tulleet katsomaan kuulua venäläistä balettia. Ohjelmassa oli baletti »Kivinen kukka», esitys oli värikäs ja hieno.

Sunnuntaina aamulla lähdimme tutustumaan Talvipalatsiin, joka aikoinaan oli tsaarillisen perheen asuntona. Rakennuksessa on 1.050 huonetta, 117 porrasta, 1.786 ikkunaa ja katolla on 174 patsasta. Pietari Suuren tytär Elisabet II rakennutti Talvipalatsin ja Elisabet II:n veljenpojan vaimo Katariina II hankki palatsiin taidearteita. Hän lähetti edustajia ympäri Eurooppaa ostamaan ja keräämään taideharvinaisuuksia. Vallankumouksen aikana rikkaiden perheiden taidearteet takavarikoitiin ja sijoitettiin Talvipalatsiin, jota nyt sanotaan Eremitaashiksi.

Nykyisin Eremitaashissa on 8.000

maalasta, 40.000 piirrosta, 50.000 graafista työtä. Mikäli haluaa käydä kaikissa Talvipalatsin saleissa, joutuu kävelemään yhteensä 30 km.

Tutustuimme myös Iisakin kirkkoon ja Pietari-Paulin linnakkeeseen. Illalla vierailimme Leningradin Kuurojen Yhdistyksellä. Siellä puheenjohtaja Lopatin vastaanotti meidät sydämellisesti. Hän vei meidät johtokunnan huoneeseen, jossa allekirjoittanut matkanjohtajana luovutti Raittiusseura Surdin puolesta kuparitaulun lahjana Leningradin yhdistykselle. Puheenjohtaja Lopatin selosti meille yhdistyksen toimintaa ja esitteli meille yhdistyksen huoneistoa. Loppuilta kului leningradilaisten kuurojen parissa, joita oli paikalla n. 100 henkeä. Ilta kului leikkien ja tanssien ja filmejä katsellen. Ilta oli hauska ja tyytyväisenä, mutta myös väsyneinä palasimme hoteliimme.

Maanantaina päivällä lähdimme paluumatkalle. Ilma oli kaunis ja pääsiäisentuntuinen. Kiertelimme jälleen bussillamme Viipurissa ja vaihdoin jäljelle jääneet Neuvostoliiton rahat kotimaan valuutaksi. Vaalimaalla oli pitkä bussijono odottamassa rajan yli pääsyä. Jouduimme odottamaan neljättä tuntia. Helsinkiin saavuimme klo 24.

Matkamme oli hauska ja antoisa. Seuraavan matkan Raittiusseura Surd järjestää jouluna Tenneriffalle, Kanarian saarille. Tervetuloa tälle matkalle.

Soini Suni.

”En ole koskaan
pitänyt kiirettä”

Neuvostoliiton vanhin asukas on 166 vuotias. »En ole eläessäni koskaan pitänyt kiirettä enkä myöskään kuolemisella». Näin hän vastasi kysyttäessä hänen korkean ikänsä salaisuutta.

Tämä 166 vuotta vanha Shirali Mislimov asuu Azerbaidzhanissa sijaitsevassa vuoristokylässä, joka on 1700 metrin korkeudella merenpinnasta. Koko pitkän elämänsä aikana Mislimov on ollut lammaspaimenena. Viime vuosina voimat eivät ole riittäneet enää lammaslauman kaitsemiseen, hän on työskennellyt puutarhassaan. Hän liikkuu edelleenkin paljon.

Mislimovin pitkäikäisyyteen on kaksi syytä, toisen antaa luonto itse: puhdas vuoristoilma, vuoripurojen vesi, maan hedelmät, hiljaisuus ja rauha sekä vuorten pehmeä ja lämmin ilmasto.

Toinen syy on ihmisluonne. Kauan elää se, jolle elämä on ilo, joka ei kadehdi muita eikä pidä sydämessään pahaa, joka laulaa paljon ja itkee vähän, joka nousee ylös ja menee nukkumaan yhdessä auringon kanssa, joka pitää työnteosta ja osaa levätä.

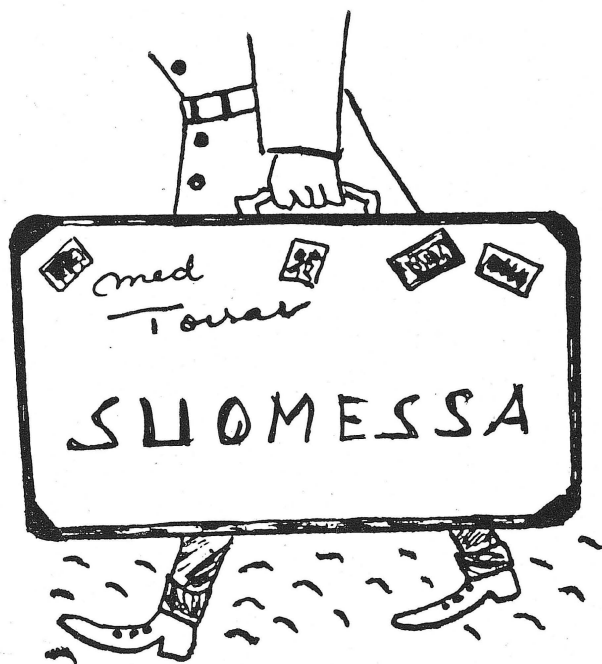
Mislimov pitää parhaimpina ruokina maitoa, juustoa, kasviksia ja hedelmiä. Lihaa hän syö vähän. Hän juo lähdevettä ja teetä.

»En ole koskaan istunut pöydän ääreen, ellen ole ollut nälkäinen», hän sanoo.

Neuvostoliiton vanhin ei koskaan ole ollut sairaana ja hänen terveydentilansa on hyvä.

Sylvia kopioi tämän erästä ledestä viime vuonna ja ajatteli, että tämä on hyvä aihe luettavaksi kuuroillekin. Tämä vanhus ei ole tahnout säilyttää pitkän ikänsä salaisuutta, mutta tuskinpa me siitä paljon hyödyimme. Olosuhteet ovat erilaiset, mutta aina voi yrittää.

Sylvia

Matkamies Torsar on nyt käynyt Suomessakin. Norjan vahva mies, toimittaja Thorbjörn Sander osallistui Malmiharjun viittomakieli-seminariin ja on nyt lehdessään tilittänyt matka- ja seminaarivai-kutelmiaan käyttäen nimimerkkiä Torsar. Katsotaan nyt mitä hänelle tapahtui Suomessa huhtikuussa, aika jolloin armas kotimaamme ei juuri näyttänyt miltään, talvihan oli juuri mennyt ja kevään saattoi nähdä vain almanakassa.

Torsar aloittaa kertomuksensa niinkuin yleensä tehdään, lähtötun-nelmista lentoasemalla. Sieltä löytyy John, mutta Reidunia ja Tryg-veä ei näy missään. Päätettiin, että Torsar hoitaa liput ja matkatavarat ja John lähtee etsimään eksyneitä kavereita. Kun Torsar on valmis, hän löytää Johnin kahviosta kahvi-kuppi kädessä. »Etkö mennytkään etsimään.» En, ajattelin, että Reidun tuntee kahvinhajun ja tulee siis tänne.» Näin siis John. Tuli-vathan toiset ja matka alkoi.

Arlandassa Torsar menee osta-maan postimerkkiä Johnille ja löy-tää Ann-Marin ja Gunnelin. Ja John jää ilman postimerkkiä. Ihmetel-lään sitä, että Ruotsista tulee semi-naariin kaksi tulkia, mutta he ei-vät tulekaan tulkin ominaisuudessa vaan asiantuntijoina. »Eikö vanha

ystäväni Elsa Fondelius ole muka-na», kysyy Torsar. »Haluan kes-kustella kypsän naisen kanssa näis-tä asioista.» Torsar jatkaa: »Esi-merkiksi ruotsalaisten viittomakie-lessä on merkki huonosta omasta-tunnosta, mutta ei hyvästä omasta-tunnosta. Se taitaa olla tuntematon käsite Ruotsissa.»

Saavuttiin Suomeen. Helsingin lentoasema on suuri ja samaa luok-kaa kuin muut lentoasemat, paitsi Norjan Fornebu, joka on pieni ja vaatimaton. Mutta Torsar lohdut-taa itseään sillä, että Norja on numero yksi kutunjuustonvalmis-tuksessa.

Torsar odottaa matkatavaroitaan kärsimättömänä, sillä lasiseinän toisella puolella on Liisa Kauppi-nen. Hänen osuutensa pohjoismai-nessa kongressissa pari vuotta sit-ten oli vahva. Hän on Suomen Kuu-rojen Liiton asiantuntija koulutus-asioissa ja Torsar huomaa äkkiä, että ne kiinnostavat häntä.

»Tervetuloa Suomeen», sanoo Liisa ja Torsar huomaa Liisan puhu-van ruotsia. »Oletko oppinut ruot-sia.» »Osaan hiukan», vastaa Liisa. »Örebrossa luulin sinun osaavan vain suomea, yritin jutella kanssa-si, mutta turhaan.» »En muista.» »Koetin lounasaikoina päästä seu-raasi, koska halusin jutella kanssa-

si, mutta ei.» »Ehkä olin liian näl-käinen», sanoo Liisa.

Meitä vastaanottamassa oli myös kuurojenpappi, rovasti Lauri Paunu, joka on eläkkeellä. Torsar ei ole tavannut häntä aikaisemmin ja oli kuvitellut häntä 70-vuotiaaksi. Hä-nellä ei ollut tukkaa, mutta ei kai hän sen takia eläkkeelle mennyt.

»Hän käyttää kuulokojetta», Tor-sar sanoo. »Hän on ollut niin kauan meidän kuurojen joukossa, että on varmasti saanut meistä tartunnan», vastaa Liisa.

(Edellä olevaa on hiukan lyhen-nelty, nyt ryhdymme seuraamaan Torsarin juttua hänen omilla sanoil-laan. toim.huom.).

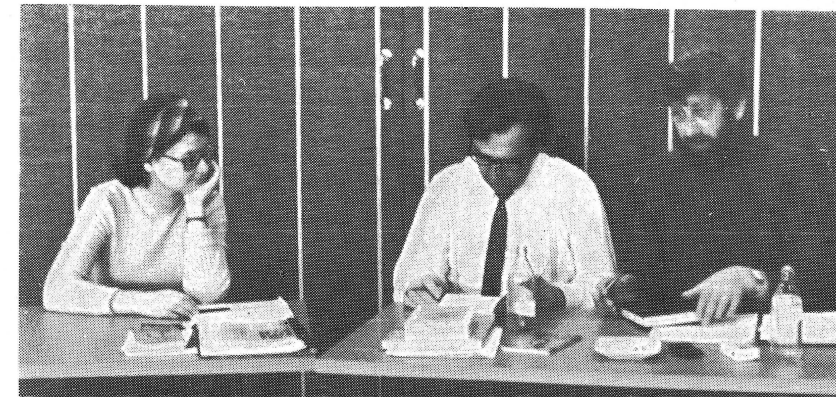
Odotamme jonkun ajan ja tanska-laisten kone saapuukin. Ja siellä he ovatkin. Ole Munk Plum vetää aina kaikkien katseet itseensä, vaikut-taa suuremmalta kun on ja loistaa kuin hyvin kiilloitettu kuparikattila. Mukana on Bertel Bönnelykke-Han-sen, joka rutistaa minua oikein rys-säläiseen tapaan. »Vaimoltani», hän sanoo. »Tuhannet kiitokset», sanon minä. Sieltä tulee myös Dor-te Artmann, tanskalaisten sosiaali-nen neuvonantaja. Tervehdin häntä kohteliaasti muistaen meillä olleen kovan yhteenoton viimeksi tavates-samme. Parasta olla varovainen, hänestä ehkä saan seminaarissa ko-van vastustajan.

Kuurojen opettaja Ole Hagedorn-Olsen on partainen ja neljäs mies Arne Knudsen on eniten käytännöl-linen meistä kaikista. Hän on jos-tain saanut pyöräajoneuvon ja kul-jettaa huvittuneena joukkonsa tava-rat, me muut kannamme omamme selkä väärään.

Liisa vie meidät bussiin ja ajam-me läpi suomalaisen maiseman. Tiet ovat hyvät, mutta muuten on yksitoikkoista. Siellä täällä joku vesitorni nostaa päätään metsän-laidan takaa. Lahdessa näemme kaksi suurta hyppyrimäkeä, täällä ovat norjalaiset niittäneet kunniaa. Muuten kaikilla on paljon puhutta-vaa. Varsinkin John on hyvässä vi-reessä. Lopulta bussi kääntyy sivu-tielle ja meitä ravistellaan kunnolla. Pysähdymme kauniin ja modernin rakennuksen eteen. Talo on hienos-ti sijoitettu maastoon korkeiden valkorunkoisten koivujen keskelle. Tämä on Malmiharjun kurssikes-kus, olimme perillä.

Pihalla on vastaanottokomitea: Jaakko Väisälä, Jarmo Narmala,

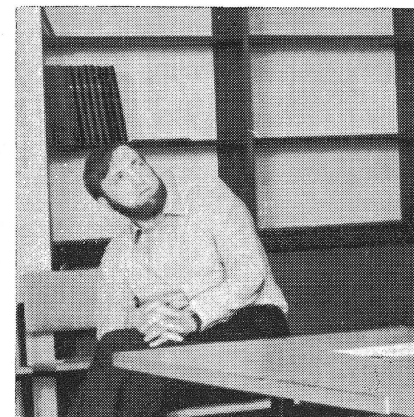
Osa tanskalaisten ryhmästä. Dorte Artman, Bertel Bönnelykke-Hansen ja Ole Hagedorn-Olsen.

Ragnar Östman, Eino Savisaari ja Aira-Liisa Roiha. Meitä sijoitetaan huoneisiimme. Olen vastuussa nor-jalaisista ja näyttää siltä, että Rei-dun ja John joutuivat samaan huoneeseen. Mainitsen tästä, mut-ta lista pysyy muuttumattomana, nuo kaksi yhdessä ja sillä siisti. Minun täytyy vastustaa tällaista moraalittomuutta, selvitan, että Reidun on nainen ja äkkiä asia kor-jaantuu. Reidun saa muuttaa Dor-ten luo ja Johnin on pakko pärjätä yksin.

Aluksi on hämminkiä ajan suh-teen, sitten kaikki »vulkomaalaiset» kääntävät kellonsa tuntia eteenpäin. On mukavaa kun ihmisiä neljästä maasta on yhdessä eikä ole kieli-brobleemoja. Täällä on äänimuuri poistettu, mukana on yhtä monta kuulevaa kuin kuuroakin, mutta keskustelu sujuu hyvin, sama se kenen kanssa puhuu.

Mutta — kielivaikkeitä esiintyy. Mitähän mahtaa tuossa pesuالتان yläpuolella lukea. Vaikuttaa varoi-tukselta. Tai mahtaako olla jokin ystävällinen tervehdys, suomalaisia

Torsar Malmiharjulla.

sanoja, joita pitäisi opetella yllät-tääksemme suomalaiset isäntämme.

Se olikin varoitus, vesi on juoma-kelvotonta. Toivottavasti Malmin-harjun vesiongelma on nyt selvi-tetty.

Kielipulmia? Me ihmiset emme ole riippuvaisia ainoastaan koske-tuksesta toisiimme. Me tarvitsem-me myös kontaktia maailmaan, TV- ja lehtikontaktia. Henkilökohtai-sesti minulla oli tunne, että elin yksinäisellä saarella tämän viikon aika-na. Olihan Malmiharjussa tele-visio ja lehtiä, mutta suomenkieli on liian erilaista.

Kävimme saunassa, kuuluisassa suomalaisessa saunassa. Suurta hämminkiä: Johnilla oli punakuk-kaiset alushousut. »Kuinka uskal-lat tuoda tuollaiset tänne, Suomi on vakava maa.» John on kovasti yl-peä ja on sitä mieltä, että näin lähellä rajaa punakukallisuus on sopivaa. Istumme lauteilla ja Jaak-ko heittää vettä kiukaalle. Löyly nousee, tulee kuuma ja hikipisarat valuvat yli erisuuruisten mahojen ja autonrenkaiden. Pesuhuoneeseen, vettä päälle ja taas saunaan. Jaak-ko on vienyt löylyn niin pitkälle, että tuntui siltä kuin hengittäisim-me tulta. Antaudumme ja Jaakon johdolla ryntäämme ulos lumikinok seen. Kun lopuksi olen valmis, saan vielä ämpärillisen jääkylmää vettä niskaani. Tietysti John. Hil-litsen itseni, onhan vesi puhdasta järvivettä.

Illalla meillä on ensimmäinen is-tuntomme. Jaakko kertoo Malmi-harjun synnystä. Paikka on saanut nimensä Suomen ensimmäisen kuu-rojenkoulun perustajan Karl Oskar Malmin mukaan. Tässä asiassa Nor-jassakin on yhtäläisyyksiä. Kuuro Andreas Möller kävi koulua Köö-penhaminassa ja palattuaan Nor-

jaan perusti ensimmäisen kuurojen-koulun. Jos seuraisimme Suomen esimerkkiä kurssikeskuksemme ni-meksi tulisi Mölleräsen.

Mielestäni paikka on hyvin eris-tetty, ei juuri ole naapureita eikä kauppaakaan. Jos tarvitsee posti-merkin, täytyy sitä lähteä ostamaan autolla. Norjalainen tuntee olevan-sa kuin lintu häkissä näin metsän keskellä. Tuntuu hyvältä kun mei-dän paikkamme »Al» on korkealla ja on hyvät yhteydet ympäröivään seutuyhteisöön.

Seuraa osanottajien esittely. Mei-tä kaikkia haastatellaan ja jokaisel-la on mahdollisuus tehdä kysymyk-siä. Minun on helppo kertoa itses-täni. Sanon, että olen maailman suurimman kuurojen lehden toi-mittaja ja että nimissäni on Norjan sodanjälkeinen ennätys: kuusi lasta. Ole Plum on niin aristelematon, että kertoo olevansa maailman PARHAAN kuurojen lehden toimit-taja. Mutta Jarmo Narmala esitte-lee itsensä maailman HAUSKIM-MAN kuurojen lehden toimittajana. Jokaisella on makunsa ja ehkä kaik-ki ovat oikeassa, mutta tuota tans-kalaisten vitsiä minun on vaikea sulattaa. Yhdyn siihen, että suo-malainen lehti on hauskin. Muu-taman terävät kynät kirjoittavat melkein kaiken siinä, Norjan kuuro-jenlehti ei kilpaile tässä mielessä.

Mitähän Ruotsin Beata olisi sa-nonut. Mutta hän ei ole mukana, joten emme saa tietää.

Suurin sensaatio oli norjalaisten Trygve Skjölberg, onhan hän oikea REHTORI. Hänen koulunsa on Nor-jan suurin kuurojenkoulu. Häneltä kysytään ja hän vastaa. Tässä on huippupätevä opettaja, jolla on sama käsitys opetuksesta kuin kuu-roillakin. Trygve on niin suosiossa, että oikein kateeksi käy.

Lyhykäinen Ohje Kuulowammaisen Kotikaswatuksesta

Eduskunnasta terveisiä! Olin löytöretkellä eduskunnan kirjastossa. Siellä sain käsiini yli 100 vuotta sitten kirjoitetun suomenkielisen kirjan, jonka nimi on »Lyhykäinen Ohje Kuuromykyä Kotona Kasvattamaan ja Opettamaan». Kirjan »kirjoitti E. H. Alopaeus, Turussa olevan Kuuromykyä-koulun johtaja, W. pastori». Kirja on käännetty ruotsin kielestä ja »painaminen on kustannettu herra kauppaneuvos P. F. Rettig'in antamilla rahoilla». Kirja on painettu Turussa 1868.

Kirjan lukeminen oli »warmasti waiwan wäärti». Sanotaan, että ken ei vanhaa tunne, hän ei uuttakaan ymmärrä. Auttaakseni lukijoita uuden ymmärtämisessä ja uuden kehittämisessäkin, olen poiminut Alopaeuksen kirjasta eräitä kappaleita ja kirjoittanut ne lukemisen helpottamiseksi nykysuomen s-kirjaimilla. Muuten teksti on lainattu tarkalleen alkuperäisen asuisena. Valittujen kappaleiden sisältöä koskevien johtopäätösten teon jätän Arwoisan Lukijan tehtäväksi.

Ensimmäisenä päivänä esitetään norjalaisia raportteja. Eivät ainkaan olleet jännittäviä. John esittää »Viittomakielen tilanne Norjassa». Ruotsalaisilla jo joitakin vastapiikkejä, mutta tanskalaisten niin kiltintuntuinen raportti nostaa aallokkoja. Torsar tapansa mukaan heittää tulikekäleitä ja mielet nousivat kiehumapisteeseen.

Ilta-aterian aikana Trygve vaikuttaa hämmentyneeltä. »Saammeko mitään aikaan täällä», hän kysyy pessimistisesti. »Luulin meidän keskustelevan viittomakielestä ja nyt puhummekin vain opetusksymyksistä koko päivän», hän jatkaa.

Illalla Dorte on minulle vihainen. »Nyt olen saanut sinusta kurkkuani myöten täyteen», hän sanoo temperamenttisesti.

Alkulause

Mistä hawaitaan kuuromykyys jo lapsen ensimmäisenä ikävuonna Kuuromykyyn laatu, synty ja syyt Puhumaan opettaminen Kuinka on kuuromykyä ruumiin suhteen hoidettava?

Lopuksi poimin vielä kirjan tärkeimmän kappaleen kaikki alaotsikot:

Kuuromykyäin opettamisesta:

- Wiittoma- eli merkkipuhe
- Opettaminen kuulla
- Kirjoittamaan opettaminen
- Käsi-aakkoset
- Puhumaan opettaminen
- Opettaminen piirtämään
- Lukua laskemaan opettaminen
- Maantiedettä opettamista
- Historiaa opettaminen
- Luonnon tiedettä opettaminen

Alkulause

Usein saa kuulla kuuromykyästä lapsestansa surewan isän eli äidin sanowan: »kuinka kasvattanen eli

Olen pahoillani, mutta nukku- maan mennessäni lohdutan itseäni, että Dortella on kaunis kaula, onhan sekin etuoikeus tarttua siihen kiinni.

Seuraavana aamuna olen melkein ensimmäisenä aamiaispöydässä. Myös Dorte on aikainen lintu. »Saanko istua tähän, jos lupaan etten ilmaise mielipiteitäni.» »Ole hyvä», hymyilee Dorte, »viittomakielestä vaan et saa puhua.» »Mitä pidät tästä suomalaisesta makkarasta, te tanskalaisethan olette asiantuntijoita.» »Se on paljon parempaa kuin tanskalainen, ostan sitä kotiin vietäväksi.» Keskustelemme sosiaalisista kysymyksistä. Dorte on viisas ja pystyvä nuori nainen.

Torsar

opettanen onnetonta lastani, joka ei kuule sanojani, eikä osaa sanoilla selittää ajatuksiansa ja tuntemisiansa». — Samate walittaa usein moni opettajaki, miehinen waimoinen, jonka hoitoon sellainen lapsi uskotaan. — Onnellista siis warsin, että sellaisia kowa-onnisia hellästi sääliwä mies on ryhtynyt kyllä waikeaan työhön ja kirjottanut, jollei täydellistä, niin kuitenkin sellaisten onnettomain ensin opettamiseksi ja kasvattamiseksi sowliaan ohjeen, kunnes pääsewät sellaisia warten laitettuun kouluun, kussa saawat runsaammin opetusta. — Tässä kirjasessa annetut, kristilliset, neuwot ja selitykset, saattawat, Jumalan awulla, herättää monta isää, äitiä eli opettajaa miettimään keinoja, joista, kuin suuttumatta ja kärsiwäisesti niitä koettawat, taitaa kaswaa warsin odottamattomia ja ilahuttawia hedelmiä. — Sellaisella toiwolla annan ilolla puoltosanani tämän kowa-onnisten parhaaksi valmistetun kirjan eduksi ja rukoilien Jumalaa satakertaisesti tekemään sen hedelmälliseksi kowa-osasten poikain ja tytärten walistukseksi ja siwistämiseksi, jotka ei ymmärrettyinä ja hengellisesti hyljättyinä, pohjoisissa maissa elää raatustawat raakuuden ja taitamattomuuden pimeydessä.

Tukholma ja Manilla Toukokuussa w. 1865.

O. E. Borg,

esimies ja ensimmäinen opettaja kuuromykyä ja sokeita warten laitatussa koulussa.

Mistä hawaitaan kuuromykyys jo lapsen ensimmäisenä ikävuonna.

Aiwan tärkeää on, että wanhemmat warhain saawat tiedon lapsen tilasta, sowittaaksensa itsensä sen jälkeen. Että lapsi on kuuromykyä, näkee luulteni selwimmästi siitä ettei se huomaa tawallista ihmispuhetta siwullansa. Jos lasta muutama päivä peräsin useat erät sillä tawalla puhutellaan ja samallansa otetaan tarkka waari sen käytöksistä ja katsannosta, niin jotenki taatusti tullaan tietämään, jos lapsi kuulee taikka ei. Ollaanko epä-tietoisia lapsesta, jos se on kuuromykyä taikka ei, niin sopii sitä koetella taskukellon panemalla korwaan lapsen huomaamatta ja ruumiiseen koskematta; sillä kokemuk-

sesta on tultu hawaitsemaan, että umpikuurotki tunto-aistimella huomaavat äänen. Aiwan luonnollista on, että paremmin huomaawat kowemmat äänet, jotka wahwemmin waikuttawat tuntosuoniin, niinkuin rumputtamisen, ampumisen, kellojen soittamisen, musiikin, y.m., mutta semminki ratasten jyrynän, jalkain töminän, milliset jyrsimiset kaikki kuuromykyt huomaawat siitä tärinästä, kuin niistä tulee maahan eli huoneeseen. Sellaisista merkeistä älköön ruwettako lasta pitämään kuulewana. Jollei se koettaissa huomaa ihmisääntä eli kellon naputustu ja jollei se kummin-ki jo kahden vuoden wanhana taida puhua erinäisiä sanoja, on se walitettawasti pidettävä kuuromykykänä ja sen ruumiin ja sielun hoito on sowitettawa sen jälkeen.

Kuuromykyyn laatu, synty ja syyt

Kuuromykyä on saanut wamansa joko syntymisessä taikka taudeista lapsuuden ijällä. Syntymäwirheenä saa se alkunsa luultawasti ruumiin wirheestä (kukaties pahan tapasesta elämästäki) wanhemmista taikka haitallisista kohtauksista äidin raskaana ollessa. Sellaisia haitallisia kohtauksia on epäiltämättä peljästyminen, loukkaus, lankeeminen, kostea ja terweyttä wahingoittawa asuinhuone y.m., sekä myös säädytön elämä. Myös wanhempain liika likistä heimolaisuutta keskenänsä sanotaan kuuromykyyn synnyttäjäksi, mutta sitä ei ole kuitenkaan woitu tarkemmin selittää. Useassa tapauksessa taidamme kuuromykyyn syytä kyselevälle antaa saman wastauksen, kuin Wapahtajaki antoi opetuslapsillensa, jotka kysyiwät häntä sokeana syntyneestä miehestä: »ei tämä syntiä tehnyt, eikä hänen wanhempansa, waan että Jumalan työt hänessä ilmoitettaisiin.» Joh. 9:3. Muuten on Suomessa samate kuin ulkomailla tapahtunut, että yksillä wanhemmilla on usea kuuromykyä lapsi, jotka muutoin ruumiin ja sielun puolesta owat eheitä.

Waikka nyt niitaki on monta, jotka synnyntöänsä owat kuuromykyä, on useampi sentään saanut sellaisen wirheen sopimattomasti hoidetuista taudeista lapsuudessa. Semminki seuraawat taudit owat jälkeensä jättäneet kuuromykyyn: puna eli tulirokko, tuhkarupuli ja rupulit eli rahkoit. Kuuromykyys saa alkunsa myös ajutaudeista, meneskelewäisyydestä, pyörtymisestä y.m., ja usein on se tullut ri-soista. Usein on sellainen wamma saatu myös loukkauksesta, lyömisestä, putoomisesta, y.m. Se wirhe ei mene kuitenkaan wanhemmista perintönä lapsiin. Kuuromykyä-wanhempain lapset owat useimmasti täysi-aistimisia. Samate jos toinen wanhemmista on ollut kuuromykyä, ei ole se wirhe kuitenkaan tarttunut lapsiin. Wälistä on sentään kuuromykyäin lapsetki kuuromykyä, mutta se on luultawasti tullut muista syistä. Kuuromykyyn estämiseksi on sentähden, niin paljo kuin suinkimahdollista, kartettava kaikkia niitä tapauksia, joista sanottu wirhe saa alkunsa. Asuinhuoneet owat pidettävät lämpiminä ja puhtaina ja asukaat harrastakoot ennen kaikkia pitää kristillistä elämää, josta sitte tulee säännöllinen meno ja järjestys ja hywä lasten hoito. — Äidin tulee raskaana kawahtaa kaikkea loukkaantumista ja haitallista, lapsi on syntymisen jälkeen pidettävä lämpösessä ja puhtaana ja ruokittawa sowliaalla ruualla, olleti äidin omalla rinnalla. Raikas

Raafaelin riipimää:

Karhunpeijaiset

Luonto on lahjoittanut maise-
miimme kauniit kesäasusteet. Kat-
selimme ihastellen suurta luonnon
luonnollista kuvakirjaa. Jaa että,
ketkä me, niin enhän yksinäni, ku-
ten tavallista, vaan olipa yllättäen
kesävieraakseni saapuneet Kaalep-
pi ja hänen herttainen puolisonsa
Ruusu-Reetta. Kesälaitumellani kul-
jimme lehdot ja niityt, ynnä kukka-
maat, ja tietenkin tutustuttiin kuu-
luisaan kompostiini, joka lahjoittaa
toistakymmentä sangollista mahta-
vaa voimallista multaa.

Istahdimme keinulle, levähdim-
me, olimme nauttineet keveän lou-
naan: savukalaa, punajuurta, kurk-
kua, tomaattia, leipää ja talouspii-
mää. Parhaillaan oli terveyskahvia
varten porisemassa vesipannu. Ka-
toin ulos pöydälle kahvikalustoa,
Kaaleppi ja Ruusu-Reetta läksivät
veräjälle päin.

Sain kaikki asianmukaiseen jär-
jestykseen ja vedin aurinkovarjosti-
men pöydän ylle, no niin sitten vain
vieraat paikalle, no minnekäs ovat

ilma semminkin on omansa ter-
weyttä säilyttämään, mutta kostea-
ta ilmaa on wältettävä. — — —

Puhumaan opettaminen

Puhumaan on semminki opetet-
tava sellaisia kuuromykyä, jotka
owat ennen kuulleet ja puhuneet,
mutta jotka owat kadottaneet kuu-
lonsa, taudin eli muun tapaturman
kautta. Aiwan tärkeää on harjo-
tuksen kautta ei ainoasti säilyttää
waan waurastuttaaki sellaisissa
puhumisen taitoa, sillä muuten me-
nee se kuulon kanssa matkaansa.
Kokemuksesta on sentään hawait-
tu, että sellaisiaki ihmisiä on saatu
puhumaan, jotka syntymästä saak-
ka owat olleet kuuromykyä, sen-
tähden on jokaista koetettawa pu-
humaan jo kotona ja hywin war-
hain, noin 6 ja 7 vuoden ikäsenä.

Kuinka on kuuromykyä ruumiin suhteen hoidettava?

Wälistä waikka hywin harwoin
on kuuromykyyn wika saatu paranemaan, ja sentähden tulee
wanhempain, kohta kuin huomaa-
wat eli aawistawat lapsessansa sel-
laista wikaa, kysyä lääkäriltä, mi-
ten sitä on hoidettawa. Älkööt
wanhemmat millään ehdolla ruwet-
ko omasta päästänsä tiputtamaan
lapsen korwaan leikkaawia (tuli-

MERKKIPÄIVIÄ

60 VUOTTA

Tauno Syvä lähdde elokuun 3. päivänä Helsingissä.

kadonneet. Veräjälle päin olivat menneet, minä perässä.

Veräjän kautta kuljin kumpareelle seiväs mukana kuten tavallista, sillä on hyvä tukea kulkua kun on niin sokkeloista ja kuoppia ja kuluja, kiviä kuin Taalainmaan tanhuvilla, siellähän se Uuras Luuta aikoi naan hikoili.

Samassa säpsähdin ja jäin paikalleni kuin partiolaisten leiritoteemi! Näky oli riipaiseva!

Valtava köntys kömpelösti liikku en kohottautui ja lähti minua kohti, sehän on karhu!

Olipa hyvä että oli seiväs mukana, minä pinkaisin elämäni hypyn, lennätin itseni veräjän viereisen koivupensasaidan ja edelleen kattamani kahvipöydän yli, se oli lentoa, voi veljet!

Sitten juoksin kohti rantaa, ja käännyn katsomaan taakseni ison männyn takaa, ja näin karhun köp pittelevän rivakasti ja hyvänen aika: Ruusu-Reetta perässä! Suoraan rantaan ja samassa karhu pysähtyi ja Ruusu-Reetta tarttui sitä niskaan, karhua, jolla on kahdentoista miehen voimat, ja niin se karhu loi nahkansa ja luovutti sen. Ruusu-Reetta kiskoi sen irti ja Kaaleppi tuli sammalmaton alta ja oikaisi sen minun laiturimaapenkereelle

sia) aineita, niinkuin usein on maassamme tapana, joista aina on tullut suuri wahinko. Wieläki waarallisempi on ruweta leikkaamaan taikka kaiwamaan kuuromykän korwia; sillä kokemuksesta on tullu hawaitsemaan, että se aina on ollut hyödytön ja usein wahingollinenkin. Wahinkoa ei tule, jos omin päinki kylvötetään lasta wedessä, johon on pantu suolaa, taikka muuten järjellisesti kylmässä vedessä, niinkuin istumassa eli jalkavedessä taikka ruiskutetaan wetä korwaan. Mutta jollei lasta mil-lään tawalla kylvötettäisikään, tulee wanhemapin ainaki pitää lap-

Toimitussihteerin palsta

Tämänkertaisessa numerossa lukijat saavat lomaseurakseen pohjoismaalaisittain, näin kuurojen kesken, tunnetun nimimerkin Torsarin, joka kertoilee kokemuksiaan maassamme sen viittomakielisemaarinarin yhteydessä. Jutussaan Torsar sivuaa matkaansa, matkaseuraansa ja seminaarin tapauksia tavalla, joka kutkuttaa lukijan nauruhermoja.

Allekirjoittanut on pyhässä yksinkertaisuudessaan luullut, että Uu-

ratteeksi, ja tulivat ylös rantaan, Kaaleppi hihkaisi:

— No Raafaeli toimme sinulle sammalmaton rantaan, on nyt kau niimpi, kiskoin sen ison kiven päältä Ruusu-Reetan kanssa.

— No oli peijaiset, ...tuota kahvi on katettu olkaa hyvä sain minä sanottua.

— Mitä sinä peijaisista mainitsit kysyi Ruusu-Reetta ihmeissään.

— No onneksi on kahvipöytä pystyssä, lensin sen yli äsken, olin näkevinäni karhun, ja te siellä sammalmaton kanssa, kerroin minä hämilläni.

— Tule nyt terveyskahville, ja paa nyt tuosta juttu Kuurojen Lehteen, tuumi Kaaleppi, ompahan Ruusu-Reettalla ja minulla pääosa, kehui Kaaleppi.

— Totta maar, ja karhunpeijaisissa mukana ollut

Raafael Kaislamaa.

sen ruumis kauttaaltansa puhtaan, ja sentähden on se jokapäivä kokonansa pestävä haaleassa wedessä ja semmenkin owat lapsen korwat sisältä kahdesti päiväissä, aamuin ja ehtoin, puhtaaksi pyhjetävät haaleaan weteen kastetulla hienolla ihosella riewulla. Myös kuuromykän silmät pitää jokapäivä wahwistettaman haalealla wedellä, ja siitä pitää semmenki sentähden otettaman waari, kuin hänen näkönsä täytyy palkita myös kuulon.

Muuten korjataan kuuromykkiä samate kuin muitakin lapsia. — —

ras Luuta on lyömätön haka Pohjo-lassa, noin humoristisen kirjoittajan ominaisuudessa. Nyt täytyy myöntää, että luulo ei ole tiedon väarti. Kukki se huumori muuallakin, varsinkin tunturimaassa, ainakin siellä on tämä loistava huumorinkukka: Torsar. Tiedä vaikka sillä kutunjuustolla on osuutensa. Uuras Luudan ei auttane muu kuin lähettää kirje Satakuntaan, siellä tiemmä muutamalla paikkakunnalla saa kutunjuustoa. Ehkäpä ystävät Kodisjoella voivat auttaa.

Ystäväni Torsarin, uskallan sanoa näin koska emme ainakaan vihamiehinä eronneet Malmiharjulla, jutussa kiinnittää huomiotani se ettei hän oikein tunne suomalaista luonnetta. Niinpä hän pitää Malmiharjun sijaintia eristettynä ja kammoksuu sen metsäkeskeisyyttä. Hyvä Torsar, et varmaan tiedä, että suomalaiseen perusuonteeseen kuuluu annos eristäytymisen halua. Asua erikseen ja yksin metsän keskellä ja järven rannalla, siihen pyrkii nykypäivinäkin joka toinen suomalainen. Tämä juontaa niiltä ajoilta jolloin armas isänmaamme oli yhtä suurta erämaata. Kun silloinen esi-isämme oli saanut raivatut si peltotilkun, mökin ja saunan rantaan ympärillään penikulmittain erämaata, luulisi hänen olleen tyytyväinen yksinäisyyteensä. Mitä vielä, kun hän eräänä päivänä näki tuoreitten kirveenlastujen kelluvan rantansa ohitse, hän otti evästä ja — kirveen, lähtien katsomaan kuka julmettu on rohennut häiritä hänen rauhaansa.

Tätä taustaa vasten Malmiharjun sijainti on täysin ymmärrettävissä. Mutta Torsar varmaan havaitsi meidänkin kehittyneen noista metsäsuomalaisen ajoista, koska mekin olemme pakosta tyytyneet asumaan kaupungeissa kerrostalossa, joskin on tavallista etteivät samassakaan kerroksessa asuvat tunte toisiaan. Jotain todistaa luon-temme muuttumista tai madaltumista, kuinka sen ottaa, ettemme Malmiharjulla, erimielisyyden esiintyessä, etsineet kirvestä kouraan.

Ja sitten Torsar, mainitset, että muutamat terävät kynät kirjoittavat melkein kaiken tässä lehdessämme. Älä pahastu jos hiukan yritän vaikuttaa käsitykseesi tässä asiassa. Tein juuri kirjoituspalkkioista luetelon viimeisten kolmen numeron

TV:ssä nähtyä

On erittäin ilahduttavaa, että kuulovammaisille lapsille on alettu tehdä ja esittää omia ohjelmia. Kuulovammaiset lapset tarvitsevat tavallista enemmän virikkeitä, kuitenkin he useimmiten saavat niitä tavallista vähemmän. TV voisi tässä virikkeiden antamisessa olla mainio apu. Toivottavasti ohjelmien esittämistä jatketaan ja toivottavasti tällaisia ohjelmia aletaan tehdä myös Suomessa. — Tästä kuulovammaisten lasten ohjelmasta kertoo jäljempänä toimittaja Rea Stadius. Pyysin häntä kertomaan mielipiteitään myös Laajakulmasta, jossa kuulemma näkyi viittomakielistä keskusteluakin viime kerralla.

Ohjelma »Jaribu — haikaroiden maa» näytettiin uusintana ruotsinkielisessä ohjelmistossa, jolloin siinä oli suomenkielinen teksti. Mielestäni teksti oli selvää ja harkittua kieltä, sopivaa kuulovammaisille.

Kesän mielenkiintoisimmaksi ohjelmaksi muodostuu varmasti 6-osai-

osalta. Luetteloon kertyi 26 nimeä. Lehtemme ei siis aivan täysin ole muutaman kynän varassa.

Lopuksi Torsar, kerron pienen vit-sin, joka koskee teitä norjalaisia ja meitä suomalaisia. Vakuutan, että tämä vitsi on ilman sarvia ja hampaita, se ei yritä loukata ketään eikä vaikuttaa mihinkään suuntaan.

Hongkongissa eräässä kapakassa oli hurja kansainvälinen seurue, englantilaisia, saksalaisia, ruotsalaisia, hollantilaisia, amerikkalaisia, japanilaisia, kiinalaisia yms. muiden maiden merimiehiä. Kapakkaan saapui myös humalainen norjalainen merimies, joka jostain kimpaannuttuaan heitti muun kapakkaväen ulos. Kahinan päätyttyä eräs lehtimies tiedusteli norjalaiselta etteikö tämä pelkää mitään. — Ei, sanoi norjalainen, humalainen norjalainen merimies ei pelkää mitään — paitsi, hän lisäsi hetken mietittyään — humalaista suomalaista merimiestä.

Kiitos käynnistä, Torsar. Tervetuloa toistamiseen.

Toimitussihteer

nen sarja »Elisabeth I». Täytyy yrittää päästä TV:n ääreen joka toinen torstai. Sarja on ikäänkuin jatkoa »Henrik VIII:lle».

Koska minulla on ollut tavallista vähemmän tilaisuutta seurata ohjelmia, annan nyt puheenvuoron toimittaja Stadiukselle.

Raija Nieminen

Nyt on tapahtunut jäidenlähtö TV-ohjelmissa kuurojen kohdalta. Kieli keskellä suuta ja hyvin hiljaa seuraamme mitä tulee ja ehkä on tulossa. Laajakulman tekijä on kuuroille tuttu, ja onnitella täytyy, että Vesa Saarinen on saanut läpi Ajankohtaista ohjelmaa tekstattuna kuulovammaisille.

Koulu-TV:ssä on ollut ohjelmaa merenpohjan ihmeellisyyksistä. Puhalluskojeiden avulla on paljastettu olioita, jotka elävät omaa elämäänsä, hankkivat ruokaa, kuolevat. Niinkuin me kaikki maan päällä ja maan alla syntyvät teemme. Jyväskylän kuulovammaisten koululla oli tämä tekstitys tehty ja seuratesaan selostusta täytyy myöntää, ettei ollut helppo tehtävä valita tärkeimmät kohdat siitä mielenkiintoisesta puhetulvasta, jota selostaja esitti.

Tiistaisin klo 18.15 (ehkä sarja on päättynyt silloin kun tämä numero ilmestyy) on »Tellutuokio», (Silmänräpäys) ohjelmasarja, joka on tarkoitettu etenkin kuulovammaisille lapsille, mutta myös muille. Ohjelma on Ruotsin TV:n ja Englannin BBC:n yhteistuotantoa. Siinä on pantomiimia (jännäri), tehdään taidetta ja luodaan yleensä jotain. Tarkoitus on esittää jokapäiväiset esineet uudella tavalla ja näin saada lapsia käyttämään mielikuvi-tustaan. Omalta kohdaltani en oikein pystynyt seuraamaan ohjelman menoa, koetin saada jotain mielekäästä kuvioihin, joita näin, mutta en pysynyt mukana. Ehkä lapset eivät tarvitse mitään »tolkkua», hauskaa on katsella pyörivää ja muuttuvaa kuvioiden leikkiä. Ohjelman juontaja viehkeä Pat Kay-sell esitti veikeästi jonkinlaista viittomakieltä. »Kaikilla» hän viittoi meidän kielellämme »sekaisin». Olsi ollut hauskaa nähdä hänen viittovan jonkun sadun tms.

Katso-lehti on, niinkuin Raija Nieminen aikaisemmin on kertonut, aloittanut palstan, jossa silloin tällöin kuulovammaiset ovat miellyt-

tävällä tavalla esillä. Mutta istukaa hyvät lukijat nyt tuotillanne ennenkuin luette seuraavaa juttua Katso-lehden numerossa 25.

— Nanette Fabray, amerikkalainen show-tähti lauloi viittomakielellä suomalaisessa ravintolassa. — Nanette Fabrayn mies on Kansainvälisen TV-kirjailijoiden Killan presidentti ja kävi siinä ominaisuudessa vaimonsa kanssa Helsingissä. Läksiaisillallisilla Kulosaaren kasinolla Nanette Fabray lauloi orkesterin myötäilemänä ja yhden laulun hän esitti viittomakielellä. Hän on esiintynyt Broadwaylla ja TV:ssä. Dannu Kaye, Jerry Lewis, Perry Como, Dean Martin ja monet muut ovat pyytäneet hänet mukaan ohjelmiinsa. Hän sairastui korvatautiin ja oli vähällä menettää kuuloansa, mutta parani kuitenkin. Hän oli sil-lävalin ehtinyt opetella viittomakieltä, kuuluu kansalliseen kuurojenyhdistykseen USA:ssa ja on saanut presidentti Nixonilta plaketin kiitokseksi siitä palkattomasta työstä jota hän suorittaa kuurojen hyväksi.

Tätä kirjoittaessani on TV:ssä ja radiossa menossa kolmen päivän myötätuntolakko. Siellähän riidel-lään — ja siitähän me tavalliset ihmiset joudumme kärsimään. On kummallista: juuri kun TV:n ohjelmissa on kuurojen kohdalta tapahtunut huomattavia muutoksia ja me voimme vaivattomasti seurata eräitä ohjelmia, niin kuulevat sulkevat kuvaruudun noin vain. Jos osat olisivat toisin, jos kuulevilla olisi niin vähän saamista TV:n ohjelmista, niin varmuudella he eivät sulkisi näitä muutamia rattoisia hetkiä. — Ajattelen kuuroja vanhuksia Avikissa, jotka jo hyvään aikaan päivällisen jälkeen avaavat TV:n nähdäkseen liikkuvia kuvia, jotka sentään tuovat vaihtelua jokapäiväiseen elämänmenoon.

Rea.

Rean mainitsema ja kaikkien tietämä TV:n lakko on syntynyt poliittisin perustein ja tämän vuoksi tuntuu järkevältä jos TV:n ohjelmat jaetaan kohdelle kanavalle: toisesta poliittiset ohjelmat ja toisesta muut ohjelmat. Katsokoot sitten kukin mitä haluaa ja jos tulee jälleen poliittisista ohjelmista erimielisyyksiä, niin vain se kanava lakkoon. Takuulla ei sitä monikaan kaipaisi.

Toimitussihteer.

NUORTEN PALSTA

HELSINKI TURKUA PAREMPI

Helsingin ja Turun nuortenkerhot kilpailivat 15.4. paremmuudesta henkisten kilpailujen saralla. Tulokset:

Kansantanhut: 1) Turku, 2) Helsinki.

Pantomii: 1) Tauno Jokela Turku 7,94 pist., 2) Risto Rautanen Helsinki 7,52, 3) Senni Virkkunen Helsinki 7,45, 4) Jaakko Flinkman Turku 7,08.

Lausunta: 1) Anja Ojantakanen Turku 8,58, 2) Irma Savolainen Helsinki 8,19, 3) Senni Virkkunen Helsinki 7,81, 4) Sinikka Koivula Turku 7,59.

Kerronta: 1) Risto Rautanen Helsinki 7,81, 2) Sinikka Koivula Turku 7,56, 3) Soini Suni Helsinki 7,52.

Esitelmä: 1) Soini Suni Helsinki 7,94, 2) Risto Rautanen Helsinki 7,66, 3) Kalevi Koivula Turku 7,06.

Huumori: 1) Raakel Immonen Turku 7,97, 2) Soini Suni Helsinki 7,75, 3) Risto Rautanen Helsinki 7,62, 4) Tauno Jokela Turku 7,47.

Puhe: 1) Soini Suni Helsinki 7,93, 2) Risto Rautanen Helsinki 7,66.

Tietokilpailu: 1) Turku 7 pist., 2) Helsinki 6 pist.

Taideharrastustyöt

Vesiväripiirustus: 1) Tauno Jokela Turku »Kukko», 2) Erkki Laurila Helsinki »Aamu», 3) Erkki Laurila Helsinki »Myrskyinen», 4) Keijo Wilenius Helsinki »Rotuerottelua».

Lyijypiirustus: 1) Tauno Jokela Turku »Navetta», 2) Tauno Jokela Turku »Joki».

Valokuvauskilpailu: 1) Seppo Marjamäki Turku, 2) Senni Virkkunen Helsinki, 3) Seppo Marjamäki Turku, 4) Senni Virkkunen Helsinki.

Kilpailtavana olleeseen kiertopalkintoon Helsinki sai toisen kiinnityksen voitettuaan Turun pistein 54—53.

NUORTEN KERHOJEN TOIMINTAKILPAILUN PISTETILANNE

Oulu	3105	pistettä
Helsinki	1675	»
Tampere	1105	»
Keski-Suomi	910	»
Kuopio	740	»
Turku	535	»
Lahti	445	»
Pori	380	»
Hämeenlinna	310	»
Lappeenranta	265	»
Vaasa	150	»
Mikkeli	125	»

Oulun Nuortenkerho järjestää viikonloppuleirin Kalajoen hiekkasärkillä heinäkuun 15—16 päivinä. Kokoon tuleminen leirialueen portilla 15.7. klo 12. Leirimaksu on 15 mk sisältyen siihen alueella oleskelun lisäksi ruoka. Omat teltat ja retkipöydät mukaan. Tervetuloa läheltä ja kaukaa leirille.

Nuorten suvipäivät Kuopiossa 5—6. 8.

Suvipäivät pidetään Kuopiossa Kuopion Kuurojenyhdistyksen kesäkodilla Laivonsaareissa. Kerhojen väliset kilpailulajit päivillä ovat:

lentopallo	
soutu	miehet/naiset
uinti	» »
tikanheitto, 5 m ja 10 m	» »
ilmakivääriammunta	
sekaviestit	

Kilpailtavana on joukkuepalkinto, jonka saa omakseen eniten pisteitä kerännyt kerho.

SKL:n Nuorisotyötoimikunta

Kalakukkonuoret

Mietteitä ja mielipiteitä

LIITON TIEDOTUSTOIMINNASTA

Luin ja luin Raija Niemisen laajaa selvitystä liiton tiedotustoiminnasta. Totesin lyöneeni kirveeni kiiven mainitessani aikaisemmassa kirjoituksessani tiedotussihteerin tarpeettomuudesta. Siinä ohessa muistin Raija Niemisen pitäneen tämän aiheisen esitelmän Kotkassa Kuurojen Päivän juhlassa. Raija Niemisen pääkirjoitus tiedotustoiminnasta Kuurojen Lehden viime vuoden huhtikuun numerossa oli valitettavasti pudonnut muististani. Mutta tallellahan ovat monien vuosien Kuurojen Lehdet paketissa, joten siellä sekin on.

Esko Sankiniemi nauroi kirjeessään minulle, kun »rehdyin tituloimaan häntä tiedotussihteeriksi järjestösihteerin asemasta. Niinhän, lukiessani monia lehtiä on pääähäni pakkautunut lehdistö-, tiedotus-, liikenne- ja muita kymmeniä sihtee-reitä.

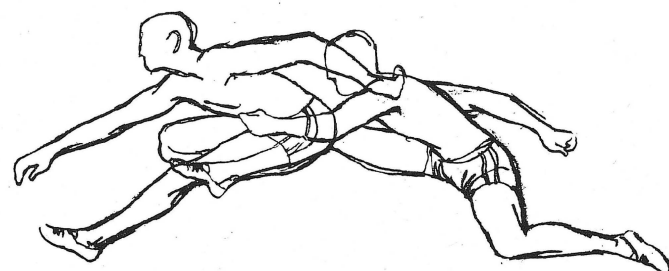
Raija Niemisellä on ihailtava kyky keksiä tarpeellisia ja hyviä ideoita kuurojen toimintakentälle. Hänen sanansa: »...tiedotustoiminta on kaiken muun toiminnan perusta» on osunut oikeaan. Emil Mattila kertoi matkoilla kokemistaan ja vaikutelmistaan silloin kun hän kierteli liiton matkaesitelmäsihteerinä. On totta, että vielä nykyään suurin osa kuulevista ei tiedä paljoakaan kuurojen elämästä.

Asun eräässä vanhainkodissa, jossa on yhteistelevisio meitä asukkaita varten. Olen ainoa kuuro kuulevien joukossa. Kerran TV:ssä esitettiin Laajakulmassa kuurojen nuorten viittomakielistä keskustelua. Eräs huonokuuloinen toverini kysyi minulta ymmärrätkö »käsi-kieltä». — Tietysti ymmärrän, meilähän on sama viittomakieli. Me kuurot keskustelemme samanlaisin käsimerkein kuin tuossa televisiossa. Kysyjä tuijotti minua hämmästyneenä.

Olen elämässäni monesti ihmetellyt ihmisten tietämättömyyttä meistä kuuroista. Ja allervioivia ajatuksia vammaisista.

Kiitos Raija Niemiselle valaisevasta kirjoituksesta ja hyvästä menestystä tiedotustoiminnalle.

Laina Wainola

URHEILU

Pastori Eino Savisaari vihkimässä Wellaksen lippua.

Vaasan Wellas toiminut 40 vuotta

Vaasan Wellaksen 40-vuotisjuhla pidettiin kesäkuun 4. päivänä Vaasan Kuurojenyhdistyksen talossa. Juhlan päätapahtumaksi muodostui Wellaksen uuden lipun vihkiminen. Seuran puheenjohtajan Heino Niemelän pitämän tervehdyspuheen jälkeen Erkki Tuliniemi esitti seuran historiikin.

Maaliskuun 5 päivänä tuli kulu-neeksi 40 vuotta Wellaksen perustamisesta. Keväällä 1932 kokoontui joukko vaasalaisia kuuroja Palosaaren kansakoululle keskustelemaan paikkakunnan kuurojen urheiluriennoista ja tämän keskustelun tuloksena perustettiin seura nimeltä Vaasan Kuuromykkä-Urheilijat, jonka nimi v. 1948 muutettiin Vaasan Kuurojen Urheiluseura Wellaksiksi.

Seuran ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin, seuran perustamista innolla alkuunpanemassa ollut, Carl-Erik Martola. Ensimmäisen johtokunnan jäsenet olivat Janne Leivo, Ilo Kangasniemi, Anna Södergård, Nikolai Söyning ja Lea Byström. Seuran puheenjohtajina ovat toimineet C-E. Martolan lisäksi Janne Leivo, Simo Vuorimies, Teuvo Taimisto ja Heino Niemelä, ollen viimeksimainittu seuran johdossa vuodesta 1956 lähtien.

Kuluneiden vuosien aikana on seuran toiminta ollut varsin vilkasta ja tulosrikasta. Tämän osoittaa Kuurojen talossa oleva komea palkintokaappi. Kaapin komein saavutus on »Saimaa-pokaali», jonka Wellas vuosina 1943—53 taisteli omakseen. Maamme kuurojen ur-

Suomen Kuurojen Urheiluliiton yleisurheilumestaruuskilpailut 29—30 p:nä heinäkuuta Jyväskylässä.

Kilpailu-ilmoitus on nähtävänä tämän lehden kesäkuun numerossa. 5000 m juoksu, joka on jäänyt pois viime numerossa julkaistusta kilpailulajien ohjelmasta, on lauantain ohjelmassa.

Huom. Kilpailuohjelmaan on lisätty kansallisena lajina naisten 800 m juoksu, joka suoritetaan lauantaina.

Illallistanssit mestaruskilpailujen yhteydessä lauantaina Seurahuoneessa, tästä ilmoitus on taasen nähtävänä tässä numerossa.

Tervetuloa »kymppi keskellä» kaupunkiin!

heiluseurojen keskuudessa onkin Wellas kunnostautunut erinomaisesti ollen nytkin maan paras yleisurheiluseura. Yleisurheilun lisäksi Wellaksen harrastuspiiriin kuuluu hiihto, maastojuoksu, suunnistus, pöytätennis, ammunta ja kuntoliikunta. Kuurojen Maailmankisoista ovat Wellaksen urheilijat tuoneet useita mitaleja kotiin. Nimekkäimpiä urheilijoita ovat olleet Evert Viitala, Veikko Koskinen, Bror-Erik Södergård, Erkki Keski-Levijoki, Toivo Tarvonen, Veli Passi ja Paavo Saarikoski. Tämän päivän tähtiä ovat Eero Saarikoski, Vesa Hannu, Kari Saarikoski, Markku Ventelä ja Reino Perä. Urheilijoiden lisäksi on tietysti ollut toimihenkilöitä, joiden toiminta on ollut varsin merkittävää. Näistä mainittakoon Carl-Erik Martola, Janne Leivo, August Nordberg, Anna Södergård, Arvo Koskela, Helvi Louno, Teuvo Taimisto, Erkki Tuliniemi ja Heino Niemelä.

Juhlapuheessaan SKUL:n puheenjohtaja Urho Lehtimäki käsitteli liikunnan merkitystä ja selosti kuurourheilun kehitystä vuosien mitaan. Juhlan yhteydessä luovutettiin Wellaksen ansiomitali monivuotiselle toimihenkilölle Erkki Tuliniemelle. Juhla päättyi Maamme-lauluun, jonka jälkeen kahdeksallekymmenelle juhlavieraalle tarjottiin kahvit.

Wellaksen nykyinen johtokunta. Istumassa vas. sihteeri Maija Niemelä, puheenjohtaja Heino Niemelä, Erkki Tuliniemi ja H. Lindgren. Seisomassa Bror-Erik Södergård, Jussi Malkamäki, J. Saarijärvi ja J. Porko.

Seuraa onnittelivat: Suomen Kuurojen Urheiluliitto, Vaasan Kaupungin Urheilulautakunta, Helsingin Hero, Turun Valpas, Vaasan Kiisto, Jyväskylän Jalo, Porin KU, Pietarsaaren Pellas, Kuurojen Ampumaseura, Oulun Ryhti, Seinäjoen Kuurojenyhdistys, Vaasan Kuurojenyhdistys ja sen alaosastot. Sähkösanomalla olivat seuraa muistaneet: Vaasan Vasama, Kuopion Kunto, Lahden KU, Hämeenlinnan Häli, Kokkolan Kiri, Mikkelin KU, sekä Tampereen KU.

Wellaksen 40-vuotisjuhlakilpailujen tulokset:

100 m: 1) V. Hannu Wellas 11,5, 2) T. Laine Ryhti 11,7, 3) H. Syrjälä Valpas 12,0, 4) J. Laakso Valpas 12,0, 5) M. Lattu Valpas 12,2, 6) A. Hiekkänen Jalo 12,3.

400 m: 1) V. Hannu Wellas 54,3, 2) M. Ventelä Wellas 56,0, 3) T. Laine Ryhti 56,0, 4) S. Ylivaari Wellas 1.01,4.

3000 m: 1) T. Karvonen Kunto 8.40,6 (SE), 2) K. Hökkä Ryhti 8.48,2, 3) K. Saarikoski Wellas 8.48,6, 4) P. Savolainen Jalo 9.18,6, 5) R. Hyötylä Valpas 9.47,2, 6) E. Tiittanen Jalo 10.17,4.

Kuulavyöntö: 1) M. Pirttilä Valpas 12.76, 2) R. Siiskonen Jalo 11.64, 3) J. Mäkinen Valpas 9.84, 4) E. Lehtonen Valpas 9.18.

Pituushyppy: 1) T. Laine Ryhti 616, 2) K. Alajoki Valpas 595, 3) K. Hautalahti Wellas 561, 4) S. Kujala Valpas 554, 5) S. Laakso Valpas 547, 6) M. Lattu Valpas 538.

Keihäänheitto: 1) K. Alajoki Valpas 43.38, 2) K. Hautalahti Wellas 42.68, 3) R. Siiskonen Jalo 42.46, 4) J. Mäkinen Valpas 40.88, 5) M. Pirttilä Valpas 40.58.

4x100 metrin viesti: 1) Valpas (Lattu, Syrjälä, Laakso, Alajoki) 48,3, 2) Wellas (Ylivaari, Ventelä, Hannu, Saarikoski) 49,8.

Seuraottelu Vaasan Wellas—Turun Valpas—Jyväskylän Jalo.

100 m: 1) V. Hannu Wellas 11,8, 2) J. Laakso Valpas 12,2, 3) A. Hiekkänen Jalo 12,2, 4) H. Syrjälä Valpas 12,2, 5) S. Ylivaari Wellas 12,3, 6) H. Salminen Jalo 13,3.

400 m: 1) M. Ventelä Wellas 56,5, 2) V. Hannu Wellas 56,6, 3) H. Syrjälä Valpas 57,2, 4) A. Hiekkänen Jalo 57,8, 5) J. Laakso Valpas 1.00,5, 6) P. Moilanen Jalo 1.10,2.

3000 m: 1) K. Saarikoski Wellas 9.00,8, 2) P. Savolainen Jalo 9.10,6, 3) R. Hyötylä Valpas 9.47,2, 4) S. Ylivaari Wellas 10.05,0, 5) E. Tiittanen Jalo 10.09,2.

Korkeus: 1) H. Salminen Jalo 165, 2) K. Alajoki Valpas 160, 3) M. Ventelä Wellas ja M. Lattu Valpas 155, 5) A. Hiekkänen Jalo 150, 6) J. Malkamäki Wellas 130.

Pituus: 1) S. Kujala Valpas 586, 2) J. Laakso Valpas 562, 3) S. Ylivaari Wellas 549, 4) H. Salminen Jalo 545, 5) A. Hiekkänen Jalo 535, 6) M. Ventelä Wellas 519.

Kuula: 1) M. Pirttilä Valpas 12.43, 2) R. Siiskonen Jalo 12.05, 3) A. Jänhonen Jalo 10.21, 4) A. Lehtonen

SKUL:n tiedotuksia

Kori- ja lentopallisarjat 1972—73

Kori- ja lentopallomestaruussarjat pelataan kaksinkertaisena sarjana syys- ja talvikauden aikana.

Seurojen, jotka haluavat osallistua jompaankumpaan tai molempiin sarjoihin, on lähetettävä ilmoittautumisensa elokuun 15 päivään mennessä os.: SKUL, Lokero 62, 13101 Hämeenlinna 10.

Ilmoittautuneille seuroille lähetetään sarjasäännöt sekä otteluohjelma.

Tanskan Kuurojen Urheiluliiton 50-vuotisjuhlakilpailut

Edellämäinnittuihin kilpailuihin Kööpenhaminassa 12.8. on päätetty lähettää 8-henkinen urheilijaryhmä, joka valitaan liiton yleisurheilumestaruuskilpailujen jälkeen Jyväskylässä 30.7.

Kööpenhaminan kilpailujen ohjelmassa ovat seuraavat lajit: 100 m, 400 m, 1500 m, ruotsalaisviesti, pituus, korkeus, kuula, kiekko ja keihäs. Suomen lisäksi on kilpailuihin kutsuttu Norja, Ruotsi ja Länsi-Saksa. Kukin maa saa asettaa vain yhden osanottajan lajia kohti.

Tulostiedot

Toisaalla tässä urheiluosastossa on kaksi epätäydellistä uutista. Seurojen toimihenkilöiden pitäisi kiinnittää enemmän huomiota tulospalveluun, ja ilmoittaa kuurojen urheilijoiden kuulevien kilpailuissa tekemistä tuloksista välittömästi liittoon. Myöskin omien kilpailujen kilpailupöytäkirjat on pyrittävä lähettämään mahdollisimman pian.

Valpas 9.25, 5) J. Tarvonen Wellas 9.22, 6) H. Sirkkiä Wellas 8.83.

Keihäs: 1) V. Hannu Wellas 45.88, 2) K. Alajoki Valpas 45.54, 3) R. Siiskonen Jalo 43.02, 4) A. Hämäläinen Jalo 41.36, 5) J. Tarvonen Wellas 40.54, 6) I. Mäkinen Valpas 38.26.

4x100 m viesti: 1) Wellas (Ylivaari, Saarikoski, Ventelä, Hannu) 50,0, 2) Jalo (Salminen, Siiskonen, Hiekkänen, Hiekkänen), Valppaan juoksu hylättiin.

Loppupisteet: 1) Vaasan Wellas 57,5 pist., 2) Turun Valpas 54,5 pist., 3) Jyväskylän Jalo 49 pist.

AHTI AHONEN

70 vuotias

70 vuotta täyttää Tampereella 22. 7. eläkeläinen Ahti Ahonen. Hän on syntynyt Iisalmessa ja käynyt Kuopion kuurojen koulun. 16-vuotiaana aloitti hän työelämän, ensin uittaja metsätöissä Savossa, josta hän siirtyi v. 1927 Tampereelle kivenhakkaajaksi kiviveistämölle. Sodan aikana vaihtoi hän ammattia hiekan kevyempään kirvesmiehen ammattiin, jossa hän toimi eläkeikään, 65-vuotiaaseen asti. Sen jälkeen hän on viettänyt vireitä eläkevaarin päiviä Tampereella.

Ahti Ahonen tunnetaan vallankin vanhempien kuurojen parissa innokkaana urheilumiehenä, lähinnä keskimatkojen juoksijana ja hiihtäjänä. SKUL:n juoksumestaruudet saavutti hän vuosina 1927 ja 1928 peräti kolmella matkalla, 800 m:llä, 1500 m:llä ja 5000 m:llä. V. 1928 edusti hän liittoa Göteborgissa, Ruotsissa. Vuosina 1925, 1926 ja 1927 hiihti hän SKUL:n mestaruuskisoissa viestikultaa joukkueelleen. Ahti Ahonen harrasti kilpaurheilua 50-vuotiaaseen asti TUL:n, SKUL:n sekä työpaikkaurheilun parissa ja lukuisat ovat ne palkinnot, jotka hän tänä aikana saavutti. Sen jälkeen alkoi jäähyttelykausi ja hyväkuntoisena hän edelleen harrastaa kävelyä. Urheilun ansiona lienee pidettävä sitä, että hän on selvinnyt sydänveritulpastaan pahemmin invalidisoitumatta. Ansioistaan urheilun alalla on hän saanut Suomen Urheilun ansiomitälin.

Urheilun lisäksi on Ahti Ahosella riittänyt mielenkiintoa myös kuurojen yhdistystoimintaan ja on hän toiminut useita vuosia Tampereella Kuurojen yhdistyksen ja Kuurojen Urheilijoiden johtokunnassa.

Ahti Ahonen tunnetaan Tampereella sitkeänä ja peräänantamattomana miehenä. Vuosina 44—45 hän voitti Tampereen piirin mottimestaruuden 120 kilpailijan kisassa. Siirtolapuutarhaviljelijänä hän oli pari vuosikymmentä ja samaa viljelijähenkeä hän on osoittanut kesämökkillään Särkijärvellä, jossa kivikkoseen mäkeen on syntynyt melkoinen puutarha. Kesämökin hän teki vanhoista hirsistä melkein yksin ja Särkijärvellä työn touhussa kuluu hänen eläkepäivänsä pääosin. Vanhoilla päivillään, 64-vuotiaana, ajoi

Hälin suunnistajat kävivät lahden takana

Hämeenlinnalaiset avasivat viime vuonna ystävyys-suhteet Upsalaan, kummikaupunkeja kun oltiin. Upsalan kuurojen urheiluseura Adilsin suunnistajat vierailivat silloin Hämeenlinnassa. Kesäkuun 3—4 päivinä Hälin suunnistajat tekivät vastavierailun Upsalaan ja pesivät saman tien naapurimaamme parhaat. Liikaa kehumistako, no olkoon, jos eivät muut nosta kissan häntää, nostakoon kissa itse.

hän ajokortin, joka sekin on melkoinen saavutus, ja kulkee päivittäin mökilleen omalla autolla.

Ahti Ahosta onnittelevat Kirsti Rouvan, kahden pojan ja kahden tytären sekä täyden tusinan lapsenlapsen lisäksi lukuisa ystävä- ja tuttavajoukko kuurojen ja kuulevien parissa.

Suomen Kuurojen Urheiluliiton yleisurheilumestaruuskilpailujen

ILLALLIS-TANSSIT

lauantaina 29. 7. klo 20—02 Seurahuoneessa, Kauppa- ja Väinönkadun kulmassa.

Illallisilmoittautumiset paikakavarauksien takia 17.7. mennessä osoitteella: Arvo Hämäläinen, Puistok. 3 A 4, 40100 Jyväskylä 10. Illallismaksu 25 mk. — Illalliskortteja saa mest.kilpailujen aikana lauantaan Harjun kentällä lippumyyntikojon luona.

Jyväskylän Jalo

Viking-linjalla

Matka lahden taakse tehtiin Viking-linjalla, Naantalista Kapellskäriin ja takaisin. Tuli nähdäksesi tuon laivayhtiön laivoja ja muuta meininkiä. Lopputoteamukseksi jäi: ei pidä lähteä tuolle linjalle ilman hyttipaikkaa. Ainakin menomatkalaa laivamme, Apolloksi ristitty, oli lastattu metkustajilla enemmän kuin tilat sietivät. Kaikki paikat, kaikki lepotuolit, kaikki istumiseen soveltuvat tilat, kaikki olivat miehitetty ja silti riitti kansaa käytävälle, ruokapaikkoihin, baariin, riitti tungokseen saakka. Ole siinä joukossa kiltisti ja yritä nauttia matkastasi. Nuoria, poikia ja tyttöjä, hoipparoi sinne tänne puolitiedotomina. Hasistako vai mitä lie nauttineet, omapa oli asiansa, mutta ei se lisännyt muiden matkalaisten matkahuvia.

Makuupussi oli minulla onneksi mukana ja sen turvin nukuin osan yötä jonkun käytävän lattialla. Aamuviideltä nousin tarkistamaan tilannetta ja vaikutti siltä kuin taa-sen olisi hullu japanilainen punaisen armeijan taistelujärjestö ollut konepistoleineen asialla: ruumiita oli kaikkialla, käytävillä, rappusissa, tasanteilla, päällekkäin ja allekkain, joka yöllä oli pitänyt kokousta viinabaarin edessä, oli lyyhistynyt siihen raamattunsa ympärille.

Sellaista on Viking-linjalla. Menköön kokemaan se, joka haluaa moista nähdä.

Juhanin voitonpäivä

Ei ihme, että sakkimme vielä autossa otti aamutorkut. Yö oli käynyt kaikkien voimille, vain ajajamme Martti joutui pitämään itsensä hereillä. Me muut nuokkimme ja huojuimme. Puoli kahdeksalta olimme sitten kohtauspaikaksi sovitulla bensiniasemalla Upsalan liepeillä ja kohta saapui isäntämme Adilsin puheenjohtaja Lennart Edwall. Vanha tuttu ja vanha ystävä. Hänen johdolla kävimme ruokailemassa ja siirryimme sitten kilpailupaikalle.

Kyseessä piti olla Hälin ja Adilsin

Vas. Juhani Syvänen, Reijo Krook ja Hephata P. A. Malmström odottavat viestin ensimmäisen osuuden lähtöä.

Oik. Ruotsin Kuurojen Urheiluliiton puheenjohtaja O. Dahlgren, 60, näytti esimerkkiä lähtemällä maastoon.

seuraottelu, mutta Adils oli kutsunut mukaan kaikki ruotsalaiset kuurojen urheiluseurat. Nämä olivatkin lähettäneet suunnistajansa ja kilpailupaikalla oli sitten läsnä koko naapurimaamme suunnistuseliitti. Kaikki parhaat, Ruotsin mestarit ja maaotteluvoittajat.

Menikö meikäläisiltä naama kalpeaksi. Eipä mennyt, huumoria viljellen ja letkauksia jaellen valmistauduttiin kilpailuun. Aurinko hehotti, oli kuulemma kesän ensimmäinen kaunis ja todellinen kesäpäivä Ruotsissa. Taisi olla meillemme.

Itse kilpailusta voisi kirjoittaa paljon ja kuitata kaiken muutamalla sanalla. Kartta oli tarkka ja rasti pienen pienä suoplänttyjä, kiviä ja vastaavia. Osanottajia oli luettelossa 35 ja lähtö tapahtui kahden minuutin väliajoin, ja se merkitsi loppupäähen arvotuille tunnin odotusaikaa.

Ensimmäisenä saapui maaliin numerolla 12 startannut Juhani ja löi pöytään kovan loppuajan: 1.25.23. Sitten tulivat Matti ja Martti, hekin alkupään lähtijöitä ja vasta pitkän tovin jälkeen ruotsalaisia — pitkänä letkana.

Pitkä letka, joo. Isännät olivat pistäneet minut lähdössä loppupäähen, olivat arvelleet, että olen Hälin paras. Mikä väärinkäsitys. No, minun jälkeeni lähtivät kaikki Ruotsin parhaat ja niin sitten kävi: hisuttelin hiljaksen ja kaikki sieltä takapästä, nuoria ja kovakuntoisia

poikia kun olivat, pinnivät metsässä ohi. Annoin mennä, mitä minä vanha mies niille olisin mahtanut. Mutta odotas: kun hissutellen ja kävellen, varmasti ja rauhallisesti, olin saapunut rastille, niin koko ruotsalaisporukka ilmestyi ympärille. Lähdettiin taas ja taasen nuoret pojat painuivat rajua vauhtia tiehensä, mutta annas olla kun taasen tulit rastille, kuin maasta polkaisten pojat taasen ilmestyivät ympärille. Sama ilmiö toistui yhä uudestaan ja naapurimiesten porukka kasvoi kerta kerralta: mukaan otettiin ne alkupään lähtijät. Kymmenennen rastin jälkeen jono painui omia teitänsä ja ilmeisesti löysi loppupään rastit harvoin. Mutta Juhani aikaa ei kukaan pystynyt alittamaan. Paras ruotsalainen jäi kymmenisen minuuttia. Mattikin oli 8:s ja minä kymmenes, emmekä sentään ole Suomen parhaita.

Ilta vietettiin Upsalan kuurojen yhdistyksen talossa, joka olikin täysin suomalaisten miehittämä, turkulaiset näet vierailivat kaupungissa.

Viestiä vietiin ja tuotiin

Sunnuntaina oli sitten viestisuunnistus. Me hämeenlinnalaiset jaoimme porukkamme kahteen tasavahvaan joukkueeseen tähtäimenä kaksoisvoitto. Suunnitelmat eivät kyläkään kaikin osin onnistuneet, sillä saatiin ensimmäinen ja kolmas tila. Hyvä niinkin, olihan mukana

lisäksemme neljä ruotsalaisjoukkuetta ja voimme jälleen kehuskelten todeta, että Häli oli tällä kertaa Pohjolan paras suunnistusseura.

Mitäpä tuosta. Oli kaunis pyhäpäivä ja suunnistuksen ohessa nautittiin päivästä ja seurasta. Isännät olivat ystävällisiä, vaikka eivät kylpyä pystyneet järjestämään. Naapurimaassa näytti olevan tapana, että jokainen suunnistuskilpailun osanottaja tuo mukanaan pesuvettä. Siihen emme olleet varautuneet, mutta kotiin tultuamme, jälleen viikinkilinjalla Naantaliin ja sieltä Hämeenlinnaan, ensiksi lämmitimme Markkulan saunan. Siellä sitten käytiin koko matka, kilpailut ja muut seikat vielä kerran läpi. Lopputoteamus oli: hullu matka, mutta huikean hyvät kilpailut.

Tulokset:

Henkilökohtainen suunnistus, 7 km: 1. Juhani Syvänen Häli 1.25.23 2. Leif Kroon Trollhättan 1.35.18 3. Weiky Wännerskär Hephata, Tukholma 1.37.42 4. Lennart Erwall Adils 1.40.09 5. Willy Wänerskär Dalir, Borlänge 1.44.44 6. Gösta Svedjby Nercia 1.50.41 7. Alf Karlsson Trollhättan 1.50.44 8. Matti Dianoff Häli 1.52.05 9. Nils Jordansson Nercia 1.53.17 10. Jarmo Narmala Häli 2.02.09 12. Martti Salli Häli 2.09.00 17. Erkki Paavola Häli 2.36.03 20. Reijo Krook Häli 3.31.00.

Joukkuekilpailu (3 parasta): 1) Trollhättan DIK 5.24.22, 2) Hämeenlinnan Häli I 5.29.37, 3) IF Nercia

HÄLI KOLMANTENA HEPHATAN SUUNNISTUKSESSA

I.K. Hephata järjesti toukokuun 7. päivänä 80-vuotisjuhlasuunnistukset Tukholman lähistölle. Myös suunnistusta ohjelmassaan pitävälle suomalaisseuroille oli lähetetty kutsu, mutta vain Hämeenlinnan Häli lähetti kilpailuihin nelimiehistä joukkueen.

Suunnistustaso on Ruotsissa nousussa, tätä osoitti kilpailujen osanottomääräkin, 26 suunnistajaa isännämaasta. Siihen emme ole päässeet aikoihin. Ruotsalaissuunnistajien kärki on myös nuorten ja kovien poikien hallussa. Silti Hälin suunnistajat antoivat hyvän vastuksen joukkuekilpailussa, jossa huomiointiin kunkin seuran kolmen parhaan ajat yhteenlaskien, Häli oli kolmas.

Tulokset: 1) Weiky Wänerskär IK Hephata 1.02.03, 2) Willy Wänerskär SK Dalir 1.06.55, 3) Göran Högberg SK Dalir 1.07.22, 4) Lennart Edwall IK Adils 1.16.37, 5) Alf Karlsson Trollhättans DIK 1.17.47, 6) Axel Skough IK Hephata 1.18.40 7) Juhani Syvänen Häli 1.20.29, 10) Erkki Paavola Häli 1.23.10, 12) Matti Dianoff Häli 1.29.43, 20) Martti Salli Häli 1.42.38.

Joukkuekilpailu: 1) IK Hephata, Tukholma 3.55.40, 2) Trollhättans DIK 4.09.23, 3) Hämeenlinnan Häli 4.13.22, 4) SK Dalir, Borlänge 4.13.32, 5) IF Nercia Örebro 4.39.47, 6) IK Adils Upsala 5.06.44.

5.47.22, 4) SK Dalir 6.02.18, 5) IK Hephata 6.19.28, 6) Hämeenlinnan Häli II 8.16.03, 7) IK Adils kesk.

Viesti: 1. Häli II (Reijo Krook 1.17.10, Jarmo Narmala 1.01.50, Erkki Paavola 1.11.00) 3.30.00 2. Trollhättan DIK (Alf Karlsson 1.17.20, Torbjörn Lyxell 1.05.45, Leif Kroon 1.11.00) 3.34.05 3. Häli I (Juhani Syvänen 1.20.50, Matti Dianoff 1.05.40, Martti Salli 1.14.35) 3.41.05 4. Dalir SK (Göran Persson 1.18.25, Ingemar Lindberg 2.00.10, Willy Wänerskär 0.59.10) 4.17.45 5. IK Hephata (P. Malmström 2.07.55, Kurt Lindfors 1.17.13, Weiky Wänerskär 1.00.15) 4.25.23 6. IK Adils (Lars Sundström 2.58.05, Ingvar Edwall 1.13.30, Lennart Edwall 1.26.30) 5.38.05.

J. N. la

SUUNNISTUSKILPAILUJA

Häli järjesti 11.5. kansalliset suunnistukset Miemalan maastossa. — Tulokset:

M-1 5,5 km: 1) Olli Lehti Hero 59.53, 2) Arvi Hänninen Hero 1.18.45, 3) Tauno Tiirikka LKU 1.21.45, 4) Matti Dianoff Häli 1.25.40, 5) Juhani Syvänen Häli 1.26.10, 6) Reijo Krook Häli 1.30.58.

M-35 5,5 km: 1) Pentti Turkki MKU 1.16.20, 2) Martti Salli Häli 1.20.12, 3) Uolevi Saarikko Hero 1.41.15.

M-3 4 km: 1) Paavo Häkkinen MKU 1.19.35.

Ratamestarina oli Erkki Paavola.

Mikkelin KU järjesti 28.5. kansalliset suunnistukset Sairilan maastossa. Ratamestarina toimi Pentti Turkki. Tulokset:

M-1 6,8 km: 1) Tauno Tiirikka LKU 1.22.52, 2) Erkki Paavola Häli 1.26.02, 3) Olli Lehti Hero 1.40.26, 4) Juhani Syvänen Häli 1.40.38, 5) Matti Dianoff Häli 2.01.01.

M-35 5,7 km: 1) Martti Salli Häli 2.03.36, 2) Uolevi Saarikko Hero 2.12.00.

M-3 4 km: 1) Pentti Kakriainen MKU 2.08.36.

N 2,8 km: 1) Hilikka Turkki MKU 2.04.58.

KARVONEN 8.33,?

Vaasan Wellaksen 40-vuotisjuhla-kilpailuissa 3.6. saavutti Timo Karvonen uuden Suomen ennätyksen 3.000 metrin juoksussa: 8.40,6.

Tietävästi Karvonen viikkoa myöhemmin Varkaudessa alitti tämän tuloksen tehden nyt ajan 8.33,? Tarkeimmat tiedot puuttuvat vielä. Maailmanennätys 8.31,4 on Puolan Wröbelin nimissä.

SUOMI—RUOTSI AMPUMA-MAAOTTELU

Helsingissä 2—3.6. päättyi Suomen ylivoimaiseen voittoon pistein 1547—1457.

PILKKIKILPAILUJA

Oulun Kuurojen Yhdistys järjesti huhtikuun 23 päivänä pilkkikilpailut Seljanperällä n. 50 km Oulusta Keemiin päin. Taisi monen koukkuun tarttua iso kala, koska avannoilta kuului harmin purkauksia siimojen katketessa. Sää oli tuulinen, mutta innostus kilpailuun ja kahvikupponen lämmittivät mukavasti. Yhdistyksellä järjestettiin kalamiesten illanvietto palkintojenjakoineen. Katto oli koristeltu oikeilla verkoilla, illalliseksi tarjottiin lohisoppaa ja ohjelmassa esitettiin kalastuslajuluja sekä kalajuttuja, siten saatiin tunnelma aidoksi.

Pilkkikilpailun tulokset:

1) Markku Kuhmonen 1.165 g, 2) Torsten Forsten 605 g, 3) Pentti Mikkola 500 g, 4) Olavi Halonen 357 g, 5) Niilo Suomela 280 g, 6) Boris Ström 250 g, 7) Tapio Laine 180 g, 8) Eljas Virkkunen 145 g, 9) Eero Pirnes 40 g.

Kainuun Kuurot r.y. järjesti pilkkikilpailut 16.4. Kuluntalahden Rahjanselällä. Tulokset:

1) Tapio Laine 1000 g, 2) Olavi Halonen 375 g, 3) Leo Heikkinen 375 g, 4) Vesa Nurmi 300 g, 5) Eetu Mikkonen 275 g, 6) Markku Kuhmonen 200 g, 7) Olavi Korhonen 10 g.

Oulun Ryhdin jäsentenvälisissä maastojuoksukilpailuissa 20.5. Kuivasjärvellä muodostui järjestys seuraavaksi:

Yleinen 6 km: 1. Kauko Hökkä 20.04 2. Ahti Rytimaa 24.31.

Nuorten 3 km: 1. Jukka Ala-Marttila 11.03 2. Antero Keränen 11.47.

Naisten 1,5 km: 1. Anja Taskila 6.21 2. Tuula Petäys 6.26 3. Maarit Rajala 6.49.

SEURATOIMINTAA

Kokkolan Kiri järjestää elokuun 5—6 päivinä huviretken Lestijärvelle Toivo Ringin kotiin. Perillä jäsentenväliset kilpailut, lajeina miesten ja naisten 3-ottelu, kuula, pituus ja 100 m. Lisäksi 1500 m. Ohjelmassa on myös nuolenheittoa, lentopalloa, pelejä, uintia jne. Teltat mukaan.

Står den Nordiska kongressen vid ett vägska

Man har en känsla av att XI Nordiska döv kongressen i Örebro år 1970 just har varit. Och nu väntar den följande redan bakom dörren. Finland skall vara värd för den och den ordnas redan 1974 i stället för 1975, därför att världskongressen annars skulle kollidera. Kongresskommitten har blivit vald och den första uppgiften gäller nu planera det av programmet.

Sedan kongressen i Örebro har diskussioner och skrivelser pågått angående ändrandet av linjen för kongresserna, som varit densamma sedan år 1907. Den borde nu föras in i en ny riktning, få en lättare konsistens till sitt innehåll. Ursprungligen refererade kongressländerna sina frågor, de behandlades sedan vid grupparbetena och vid plenum. På det sättet fick man material som gav nyttig kunskap om undervisningen, rehabiliteringen, föreningsverksamheten m.m. När sedan det nordiska samarbetet stabiliserats började man först godkänna referaten och diskussionsfrågorna på SO mötena, där man också fastslog den allmänna linjen för varje kongress. Sedan hade varje land fullmakt att forma programmet efter sina egna möjligheter. Resultaten har varit tillfredsställande, trots att man måste erkänna att flere vik-

tiga frågor blivit endast ytligt behandlade på grund av tidsbrist. En annan sak är också att de upplysningar man fått på kongresserna inte kanske alltid blir utnyttjade i de olika länderna. Åtminstone i vårt land kan man konstatera att endast ett minimum av dem tagits i beaktande.

Som ett alternativ har man föreslagit att kongressen skall gå på festivallinjen, kultur- och förströelseprogrammen skall få företräde och det egentliga kongressarbetet utföras som seminarieverksamhet. Det nordiska teckenspråkseminariet var ett mycket positivt exempel. Ett fortsatt seminariearbete har också den fördelen att beslut och planeringar inte drunknar i arkiven utan blir behandlade, därför att varje land vid följande seminarium måste redogöra för de åtgärder som vidtagits.

Med programproblemet framför sig måste nu vår kongresskommitte besluta, skall XII kongressen följa den gamla linjen eller ta en ny väg. En tredje väg kan också tänkas.

Men den saken borde vara klar: det lönar sig inte att kongressa för kongressens egen skull. Vår nordiska kongress är inte ett självändamål.

J. N:la

Guldkorn och sådor

Jag har funderat mycket på senare tider. Eller tänkt. I skolan hade jag en ironisk lärare som brukade säga: »Man skall inte tänka», ifall man hade gjort eller sagt något i hans tycke enfaldigt och man förklarade att, »jag tänkte nu bara...»

Jag har i alla fall tänkt över denna tidskrift och dess innehåll. Där finns olika saker att läsa och den har olika slags läsare. Endel tycker

att sådorna är guldkorn och andra tycker tvärtom. Också i en familj kan man vara av olika mening i nästan alla saker, och ändå har varje medlem en egen »modell» inom sig, som det antagligen är meningen att man skall leva upp till.

Alltså vår tidning. Jag har en känsla av att den är som en storstuga, här samlas grannarna och långväga gäster för att prata och dis-

kutera. Någon berättar om en trevlig resa, en annan om en orättvisa som skett — hjälp mig och råd mig. Och man funderar och ger råd. Någon har själv gjort en dräkt (eller en dikt eller ett barn) och vännerna är glada. Man skojar, några skrattar, andra skrattar inte åt skojet. Man har sin frihet att tycka. Så går man hem, dit kommer andra vänner och bekanta, man berättar om besöket hos grannen. Förr i världen vandrade trubadurerna från den ena landsändan till den andra och sjöng om händelser ute i världen. Byskvallraren gick från gård till gård och berättade nyheter. Döva har denna sin tidskrift. Och den isolerade döva någonsans i landet vill säkert gärna höra vad som hänt, — titta den där skämtaren, det är ju min skolkamrat, ja så han lever ännu och har inte mist humöret. Och så finns de framstegsvänliga döva, med eld i själen, som måste få föra fram sina tankar, som behöver ett forum där de kan vässa pennan. Endel skriver ett lätt språk, andra ett svårt — men allting läses ändå av någon. »Här skulle vara läsning för alla», sa förra soldaten när han vid fronten delade ut cellulosa åt hästarna, det fanns inte mera något annat att ge. På den tiden utgavs en tidning som hette »Läsning för alla».

Vid dövas kongress i Örebro för ett par år sedan diskuterade en arbetsgrupp döv tidningen i Norden. Man uttalade då att den finska tidningen motsvarar kanske det man väntar sig av en döv tidning.

Nu ville jag gärna berätta om någonting jag hörde i radion senaste vinter. Författaren Gunnar Mattsson (som skrivit bl.a. Lapitip och Prinsessan) är en framgångsrik man och hans böcker har översatts till många språk, senast till japanska om jag inte minns fel. Man frågade honom i radiointervjun vad hemligheten är i hans skrivelser. Han svarade inte direkt, men berättade en historia:

— En blind man satt i ett gathörn och tiggde. Han hade låtit texta på

När Torsar reste till Finland

Torsars berättelse börjar med hur han i Oslo söker efter sina tre resekamrater, de skall till teckenspråksseminariet i Finland. Han hittar John och medan han sköter om bagaget m.m. skall John söka efter de saknade. Torsar finner emellertid John vid en kopp kaffe och frågar: Är det så här du söker? — Jag tänkte att Reidun skulle känna doften av kaffet och komma hit, säger John. De saknade dyker upp, så tar sällskapet Finnairflyget. Det blir mellanlandning i Arlanda. Torsar skall köpa ett frimärke åt John men förvillar sig då han upptäcker två svenska damer, Ann-Mari Snov och Gunnel Rooth. De är båda döv tolkar. Frammärket blir icke köpt. Senare upptäcker han att också Lars Kruth och Lars Åke Wikström sitter med. — Måste ni verkligen ha tolkar med er till Finland, frågar han. De är med som experter får han veta, inte som tolkar.

Vi låter Torsar själv berätta vidare: Var är min väninna Elsa Fondelius? Ni är ju bara barn och jag behöver en MOGEN kvinna att diskutera med om teckenspråket. Ni svenskar har bara tecken för dåligt samvete men inte för gott samvete, det senare måste vara ett okänt begrepp i Sverige. Nu dyker de andra norrmännen upp alla går ombord på flyget som småningom landar i Helsingfors. Flygfältet visar sig vara större än Fornebu. Över-

huvudtaget är detsamma fallet med de övriga nordiska huvudstadsflygfälten. Men det är ju en tröst att Norges produktion av getost ändå är den största i stället.

Det räcker en stund förrän bagaget kommer ut. Jag är otålig för på andra sidan glasväggen står Liisa Kauppinen. Hon som i Örebro gjorde en stark insats med ämnet »Arbetsmarknadens krav och den döves behov av teoretisk och yrkesmässig utbildning». Jag vet att hon är finska dövförbundets expert på utbildningsfrågor och märker att jag också är intresserad av dem, så fort jag fått syn på Liisa.

Liisa tittar på mig så mina knän börjar vika sig och känner mig välkommen till Finland. Jag finner också att hon talar svenska. — Har du lärt dig svenska nu då? — Jag kan bara lite svenska, säger Liisa. — I Örebro tyckte jag att du bara kunde finska. Jag försökte sitta bredvid dig på lunchrasterna för att få prata med dej, men utan resultat. Så jag måste ge upp. — Jag kanske var hungrig, sa Liisa. — Jag vill i alla fall hellre tala om dövundervisning än äta, säger jag förnärmat.

Så hälsar jag på Lauri Paunu, som också tar emot oss. Han är numera pensionerad dövpräst. När jag läste om hans avsked i finska döv tidningen trodde jag att han var 70 år, men han ser icke ut så. Han är visserligen skallig, men det kan

MALMINHARJU SEMESTERCENTRUM

Malminharju står öppet för alla föreningsmedlemmar under sommaren, utom då kurser pågår. Följande veckor kan man inte få plats: I stugorna 24—30.7., 7—13.8. I huset 24—30.7., 7—27.8. Priset är per vecka i stugorna 120 mk för vuxna och 60 mk för barn under 12 år. I huset 140 mk för vuxna och 70 mk för barn under 12 år. För barn under 5 år betalas inte, men de får ingen säng. I priset ingår: lakan, morgonkaffe, frukost, förmiddagskaffe, middag, kvällsvard, bastu. Båtar finns. Anmälan till disponent Ragnar Östman, 19240 KOSKENMYLY, tel. 910-84 596.

DET ÄR VÅR — OCH JAG ÄR BLIND

Just så skulle jag vilja skriva, sade Gunnar Mattsson. Också jag.

Rea

väl inte ha varit orsaken till pensioneringen. — Han kunde ha fortsatt, men han trädde tillbaka, berättar Liisa. — Han har ju hörapparat. — Ja han har varit så mycket med oss döva att han blivit miljöskadad!

Nu sitter vi och väntar på danskarna. Och där kommer de. Ole Plum är en blickfångare, han verkar större än han är och skiner som en polerad kopparkastrull. Efter honom kommer de fyra andra danskarna.

Bertel Bønnelykke-Hansen omfamnar mig på ryskt vis. — Från min hustru, säger han. — Å, tusen tack! säger jag. Dövläraren Ole Hagedorn-Olsen har fullskägg, honom känner jag från ett döv konsulentmöte. Så hälsar jag mycket korrekt på Dorte Artmann, socialrådgivare för döva. Vi hade ett hetsigt åsiktsbyte en gång och jag delade rum med hennes man i Paris. Hon kan bli en hård motståndare på seminariet, så det är bäst att vara försiktig.

Sista man är Arne Knudsen, den ledande döve filmnannen i världen kan man säga. Han är också mest praktisk. På en trall för han danskarnas bagage vidare, medan vi andra bär oss sneda på vårt bagage.

Liisa vinkar oss till den reserverade bussen. Vi kör genom ett enformigt landskap, ett och annat vattentorn sticker upp bakom skogsranden. I Lahti ser vi de två stora hoppsbackarna, där norrmännen skördat ära.

Småningom viker bussen in på en smal väg och omskakade kommer vi fram till Malminharju. Det är en modern byggnad, som ligger fint inbäddad i terrägen, med vita björkar omkring. Mottagningskommitten består av Jaakko Väisälä, Jarmo Narmala, Ragnar Östman och Aira-Liisa Roiha. Jag har ansvaret för norrmännen och det är inte så lätt att fördela tre herrar och en dam. Men det har redan blivit gjort från husets sida. Östman har en lista och enligt den skall Reidun och John dela rum. Men jag kan inte tåla en sådan omoral och hastigt flyttas Reidun över till Dorte, medan John får klara sig ensam.

Till en början råder också förvirring angående klockslagen. Men sedan alla »utlänningsarna» flyttat klockan en timme framåt råder åter lugn.

Det är angenämt när människor från fyra länder kan sitta tillsammans utan språkproblem, här har vi faktisk eliminerat ljudmuren. Här är lika många hörande som döva, men samtalen går lika fint vem man än talar med.

Och i alla fall är det språkproblemet som först möter våra ögon. Vad står det på plakatet över vattenlavoiren i vårt rum? Det verkar att vara en varning. Eller är det några vänliga välkomstord, som vi skall lära oss i smyg för att överraska våra finska vänner, på deras eget språk?

Det visar sig vara en varning att inte dricka vattnet. Vilket är brunt och illaluktande. (Hoppas att vattenproblemet löst sig på Malminharju nu.) Men vi människor är inte bara beroende av kontakten mellan oss. Vi behöver också kontakten med världen omkring oss, med tidningar och TV. Personligen kände jag det som om vi levat på en isolerad ö under veckan på Malminharju. Vi hade tidningar och TV — men det finska språket är nog oförståeligt.

Den berömda finska saunan skall provas. Johns rödblommiga underbyxor ger en chock. — Tänk att du vågar, här i det allvarliga Finland! — Men färgen passar ju grannlandet här, säger John stolt, som om han väntade applåd.

Vi sätter oss på bänkarna i bastun. Jaakko håller vatten på ugnen, svetten börjar rinna ner för ryggen utan vidare hinder, men på andra sidan söker den sig ner över bilringar och hängmagar. Ut i tvätt-rummet för att få vatten över sig, in igen, ut igen. Jaakko får hettan så hög att vi liksom andas eld. Nu springer vi ner till sjön, rullar oss i snön och springer in igen. När jag är färdig slänger John naturligtvis ett ämbar iskallt vatten över mig. Men jag behärskar mig.

På kvällen har vi vår första samling i matsalen. Jaakko berättar om Malminharju. Att det heter Malminharju eller Malms ås efter Karl Oskar Malm, grundaren av den första dövskolan i Finland. I Norge var det den döve Andreas Möller som gick skola i Köpenhamn, kom hem och grundade vår första dövskola. Liksom Karl Oskar Malm gick i Manillaskolan i Stockholm. Vårt kurscenter i Ål skulle enligt

Får jag presentera...

I detta nummer av vår tidskrift börjar en serie där hum.kand. Raija Nieminen och ekonom.stud. Marja Moilanen intervjuar finländska döva — äkta par, ensamma, åldringar och unga. Det är meningen att berätta om döva från de mest olika delar av vårt land, om deras yrken och levnadsförhållanden.

SILJA och TAISTO LEINO, Rusko.

Fru Leino: 35-årig hemmafru och sömmerska, född i Salmis i Karelen, gått i Kuopio dövskola.

Herr Leino: 37-årig tapetserare, född i Harjavalta, gått i St Michels dövskola.

Är ni döva sedan födseln?

Fru L: Jag blev döv vid 4 år efter hjärnhinneinflammation.

Herr L: Fick scharlakansfeber som 1½ år gammal, blev döv efter det. Jag hör litet på det ena örat.

Är era föräldrar och syskon hörande?

Ja.

När märkte ni att ni var annorlunda, mot er omgivning?

Fru L: Jag märkte det först när grannens barn gick till folkskolan och mamma sade att jag skulle till en stad för att där gå i skolan. Först tyckte jag det var väldigt fint — att gå i skola i en stad. Men där blev jag rädd, när alla tecknade. Då först lärde jag mig förstå att jag var döv.

Vad tycker ni att är det svåraste för en döv?

Fru L: Jag har inte egentligen några svårigheter, har blivit van vid min dövhet.

Finlands mönster då heta Mölleråsen.

Malminharju verkar på mig som ett mycket isolerat ställe, långt från civilisationen. Skall man ha ett frimärke måste man nog ha bil. Jag fick klart för mig hur mycket utsikten betyder för mig. Och jag är glad att vår tomt på Ål ligger högt och fritt och för den kontakt vi får med byggden omkring.

Forts.följer

Taisto Leino, trivs ni med ert arbete?

Herr L: Jag har en tillfällig plats nu. Har inte fått ett stadigvarande arbete. Sedan hösten har jag arbetet på fyra olika firmor. Men det går ingen nöd på mig, om jag får stanna på denna plats, stannar jag. Tapetserarna har en dålig lön. Jag tycker att detta yrke inte passar en döv. Det verkar som om mästarna inte skulle lita på dem, de mera fordrande arbetena ges alltid åt hörande.

Hur förhåller sig era arbetskamrater?

Det går bra. Men talar de för snabbt har jag svårt att förstå.

Vad tänker ni om de dövas yrkeskolning?

Den är bra, nu när vi har vår egen yrkesskola. På min tid fanns det ingen egentlig skola, rektorn placerade eleverna på olika arbetsplatser som lärlingar.

Fru Leino, har ni hörande vänner?

Våra flesta vänner är döva, men vi kommer väl överens med våra hörande grannar.

Era barn hör?

Ja, vi har inga svårigheter med dem. Barnen talar med röst till sin far och utan röst till mig, de vet att jag inte kan höra alls. Jag tycker att våra barn förhåller sig helt naturligt till oss, de tycks inte vara generade över vår dövhet.

Har de hörande många fördomar ännu mot döva?

Ätminstone inte här i Åbo, här finns ju så många döva. Men på mindre orter händer det att människor stannar och stirrar på oss.

Vad har ni för hobbyn?

Vi är med i Åbo dövförening, i damklubben och idrottsklubben.

Vilka förbättringar önskar ni att dövskolorna skall få?

Undervisningen borde ske på teckenspråket. Eleverna skulle lära sig mycket mera då.

Tycker ni att de döva isolerar sig för mycket från andra människor? Det tycker vi — men det är mycket lättare att vara tillsammans med döva.

Marja Moilanen

Redaktionssekreterarens spalt

I detta nummer får läsarna som semesterlektyr del av för oss döva kända signaturen Torsars upplevelser i Finland och om teckenspråksseminariet. Torsar berättar på ett sätt som kittlar läsarens skrattmuskler.

Undertecknad har i sin heliga enfald trott att Uuras Luuta varit oslagbar i Norden i egenskap av humoristisk kåsör. Men nu har den tron visat sig vara felaktig. Humorn blommar också i annan jordmån, isynnerhet uppe bland fjällen. Den makalösa Torsar. Det kanske beror på getosten. Uuras Luuta (Flitiga Kvasten) måste skriva till Satakunta, inget annat hjälper här, vännerna i Kodisjoki lär ska ha getost.

Min vän Torsar, jag vågar kalla honom så eftersom vi inte skildes som fiendemen i Malminharju, tycks inte riktigt känna den finska naturen. Han tycker till exempel att Malminharju ligger avlägset och att läget inne i skogen är skrämmande. Det är så kära Torsar, att djupast inne besitter finnen en längtan efter ensamhet. Att bo inne i skogen vid en sjö det vill varannan finne göra. Och orsaken kan man leta efter ända sedan forna tider då vårt älskade fosterland var en enda stor ödemark. När våra förfäder med möda röjt upp en åkerplätt, fått sig sin stuga och bastun vid stranden mitt inne i den milsvida ödemarken, då skulle man tro att han varit nöjd. Men allt också, när han en dag såg färska spånor flyta förbi sin strand, tog han matsäck och yxa och gick ut för att titta vem fasen det var som vågat störa hans ro.

Mot denna bakgrund förstår man nog att Malminharju ligger som det gör. Men vi har utvecklats sedan skogsfinnarnas dagar, Torsar kanske märkte att vi också bor i höghus, visserligen talar man inte med varann där. Att vår natur ändå gått genom en förändring, eller blivit förflackad hur man nu tar det, bevisar ju det att vi inte tog till yxan i Malminharju så fort vi blev oeniga.

Du säger vänligen att det är några få vittra pennor som skriver nästan alltsamman i finska tidskriften. Här ville jag litet rätta till, om du

Tv spalten

Det har skett en islossning i TV-programmen angående de döva. Med tungan mitt i munnen och stillsamt följer vi med vad som visas och hoppas på mera. Laajakulmas producent är känd av de döva redan och vi gratulerar Vesa Saari-nen till att hans program numera blivit textade för de hörselskadade.

Sedan har Skol-TV kommit med en liten serie för döva barn om havsbottnets märkvärdigheter. Med sugningsapparater har man fått fram ur bottenlammet djur, som lever, äter och dör precis som vi andra varelser på och under jorden. Textningen av serien var gjord i Jyväskylä, i skolan för hörselskadade. När man följde med speakers tal måste man medge att det inte är så lätt att välja ut repliker för textning då nästan allt tal förefaller lika viktigt.

Den tredje serien pågår som bäst. Eller kanske den hunnit sluta när detta nummer kommer ut. Serien heter »Ögonblick. En programserie speciellt avsedd för hörselskadade barn, men också för andra som tycker att TV är kul.» Ett långt namn, är producerad av Sveriges TV och Englands BBC.

Här får man se pantomim (en rysare), man gör konst och skapar överhuvudtaget allt möjligt. Det är meningen att framställa vardagliga

tillåter. Gick just genom arvodeslistan och den innehöll 26 namn, så vår tidning hänger inte på några få skribenter.

Får jag berätta dig, Torsar, en vits som rör er norrmän och oss finnar. Den har varken tänder eller horn och ingen tendens. Inte för att sära, utan för berättandets skull.

I Hongkong i en krog hängde en hiskelig skara sjömän, engelsmän, tyskar, holländare, amerikanare, japaner, kineser m.fl. Så kom där in en full norsk sjöman, som blev mäkta ilsken över något och kastade ut hela packet. En journalist frågade norrmannen om han inte var rädd för någonting. — Nej, sa norrmannen, en full norsk sjöman är inte rädd för någonting — utom kanske för en full finsk sjöman.

Tack för besöket, Torsar. Välkommen igen.

Redaktionssekreteraren

ting på ett nytt sätt för att stimulera barns fantasi. Själv kunde jag inte följa med filmens snabba takt och växlingar, hittade inte någon logik i dem. Men det är kanske meningen att barnen skall se på de rörliga bildväxlingarna, att det inte behöver vara »rim och reson» i dem. Där var en söt skådespelerska, Pat Kaysell, som så sött tecknade några repliker. Man hade gärna sett mera av det, när hon tecknade »för alla» använde hon vårt tecken för »oordning». Det hade varit trevligt att se henne t.ex. berätta en saga.

I Katso tidningen har börjat förekomma välvilliga skrivelser om de döva, det har Raija tidigare också påpekat. I nummer 25 stod en artikel som fick oss att spärra upp ögonen. Rubriken hette: Nanette Fabray, den amerikanska showstjärnan, sjöng på teckenspråket på en finsk restaurang.

Nanette Fabray besökte Finland med sin man, han är ordförande för de internationella TV-skribenternas organisation. Vid avskedsfesten på Brändö kasino sjöng Nanette till orkesterackompanjemang. Och en sång »sjöng» hon på teckenspråket. Hon har uppträtt på Broadway och i TV i USA och medverkat hos Danny Kaye, Jerry Lewis, Perry Como, Dean Martin och många andra stjärnor i deras shower.

Så drabbades hon av en öronsjukdom, men blev återställd och kan höra igen. Men hon lärde sig teckenspråket och tillhör nu den nationella dövföreningen och har fått av president Nixon en plakett för sitt oavlönade arbete bland döva.

Medan detta skrivs har det pågått en tre dagar lång strejk i TV och radion. Ett gräl inom bolaget. Under tiden sitter vi vanliga medborgare med fingret i munnen och väntar på normala tider. Underligt, just som de döva fått en het önskan uppfylld, textade program, så släcks rutan utan vidare (av viktiga skäl). Om »hörande skulle vara döva» skulle de nog inte nännas stänga ut de stunder av förströelser som TV:n medför. Tänk på de gamla döva på Åvik. Redan i god tid efter middagen sitter man kring TV och väntar att programmen skall börja. Alltid är de rörliga bilderna trevligare att se på än de minsann så välkända ansikten och tingen man har omkring sig. Kulturmänniskorna må säga vad de vill. Rea.

Om förbundets informations-verksamhet

Jag läste och läste Raija Nieminiens utförliga redogörelse över informationsverksamheten och fann att jag slagit yxan i sten då jag undrade över förbundets slöseri i fråga om att avlöna en informationssekreterare. Och kom ihåg att Raija Nieminen hållit ett föredrag om samma ämne i Kotka på de dövas dag. Ledaren i TFD No 4/71 behandlade ämnet, men jag hade glömt det. Alla dövtidskrifterna har jag nog i behåll, där kan jag finna ledaren.

Fru Raija Nieminen har en beundransvärd förmåga att få tag i viktiga och goda ideer angående de dövas verksamhet. Själva Esko Sänkiniemi log i sitt ståtliga skägg när jag »i misstag» titulerade honom informationssekreterare i stället för organisationssekreterare. Det finns ju så många slags sekreterare får man läsa i pressen.

Raija Nieminiens ord: »...informationsverksamheten är grunden för all annan verksamhet» stämmer. Jag minns hur Emil Mattila berättade för mig om sina erfarenheter av de hörande under resorna som förbundets reseföredragshållare. Det är sant att största delen av hörande människorna inte vet mycket om de döva.

Jag bor i ett ålderdomshem där det finns en gemensam TV för oss alla. Jag är den enda döva i skaran. Engång förevisades en Vidvinkel-film där döva ungdomar diskutera på teckenspråket. En kamrat med dålig hörsel frågade av mig om jag förstår det där »handspråket». »Naturligtvis förstår jag det, det är ju vårt språk, vet du inte det. Vi döva tecknar på samma sätt som de gör där i TV just nu.» Hon stirrade förvånat på mig.

Den har ofta förvånat mig, deras ovetenhet. Och deras undervärderande tankar om handikappade.

Tack Raija för den upplysande skrivelsen och god framgång för informationsverksamheten önskar

Laina Vainola.

Ungdomspalten

HELSINGFORS VANN MED 1 POÄNG

över Åbo i ungdomarnas kulturella tävlingar. Åbo var värd och genomförde tävlingarna med heder. Tävlingsplatsen var yrkesskolans festsal. Man var tvungen att skjuta upp dagen till en senare tidpunkt och det medförde att publiken inte var så stor.

Några överraskningar upplevdes inte. Bästa nivån visade Åbos folkdansgrupp. Helsingforsarnas grupp, som föryngrats, är inte dålig och kan uppnå goda resultat i framtiden, om bara gruppen håller ihop. Individuella prestationerna var desamma som förut, det var samma deltagare som tog topplatserna också nu. En liten överraskning beredde R. Rautanens andra placering, han var ändå den suveräne i pantomimen. Man kunde se av framförandet att man inte övat tillräckligt.

UNGDOMSARBETSKOMMITTENS MÖTE

NTT sammanträdde den 10.5. i förbundets lokal och närvarande var Esko Sänkiniemi, Eija Auvo, Nikolai Stefanov och Kaija Ikonen. Följande ärenden behandlades:

Till Finlands grupp, som deltar i det nordiska ungdomslägre i Danmark, utvaldes det fastställda antalet av alla anmälda medlemmar.

Man konstaterade att deltagaravgiften till lägret är 110 mk och att förbundet betalar avgiften för alla som inte fått understöd från annat håll och betalar skillnaden för dem som fått endast ett delunderstöd. Var och en betalar resekostnaden själv.

Reseledarna är Eija Auvo, som leder den grupp av deltagare som fortsätter till lägret från festivalen i Göteborg, och Esko Sänkiniemi, som leder deltagarna från Åbo och den grupp som återvänder hem.

Till gruppen som deltar i de ungas festival i Sverige valdes 18 deltagare. Stommen i Finlandskvällens program är: teater (Jyväskylä), folkdans (Åbo), pantomim: Mexico-expressen (Åbo). Dessutom mindre

SPORT

PÅ ORIENTERING VÄSTERUT

Förra året öppnade Tavastehus en vänskapskontakt med Uppsala. Vi är ju fadderorter. Adils besökte oss då. Häli besvarade visiten den 3—4 juni och »tvättade» sina kamrater. Vi hade ändå emot oss grannlandets bästa krafter, vilket vi framhåller stolt, då ju litet skryt pryder tal. Vem lyfter kattens svans om inte katten själv.

Resan över gjordes med **Viking-linjen** från Nådendal till Kapellskär och retur. Utan hytt skall man inte göra den resan. Vår båt Apollo var överbelastad av passagerare, flere biljetter var sålda än man hade plats för, både sittplatser, vilstolar, och rum i restaurangen och baren var det ont om. Man fick snällt göra det bästa av resan och försöka trivas. Ungdomar, pojkar och flickor raglade omkring, nästan medvetlösa. Om av haschis eller vad, det må vara deras sak, men inte ökar det nöjet för medpassagerarna.

Lyckligtvis hade jag sovsäcken med. Endel av natten gick i den på ett korridorgolv. Femtiden på morgonen steg jag upp för att granska situationen. Det föreföll som om en galen stötpluton varit framme med maskinpistol: kroppar överallt, i korridorer, på trappor, på däck, över och under varandra. Jesus-hippiegruppen som haft sitt möte vid spritbaren hade fallit ihop kring sin bibel.

Sådant är det på Viking-linjen. Res med, den som vill se det.

JUHANIS SEGERDAG handlar detta om. Efter den oroliga natten var det inte underligt att vi tog en morgonlur i bilen. Endast Martti var vaken, han körde oss till den avtalade mötesplatsen, bensinstationen nära Uppsala. Snart anlände

framföranden som festivalkommittén väljer ut.

Förslag gjordes att riksungdomsdagarna ordnas i Helsingfors 4—5. 11. Esko Sänkiniemi fick i uppdrag att konferera i fortsättningen med Helsingfors Dövas Ungdomsklubb.

Adils ordförande, Lennart Edwall, vår gamla goda vän. Under hans ledning gick vi för att äta och åkte sedan till tävlingsplatsen.

Det var frågan om klubbmatchen mellan Häli och Adils. Men Adils hade kallat samman alla de svenska dövkлубbarnas orienterare och här fanns de alla, vårt grannlands orienterarelit. Sveriges mästare och landskampssegrare.

Hur var det, bleknade de våra? Nej, med humor och konstlade vitser förberedde vi oss för tävlingen. Solen gassade, det lär ha varit sommarens första vackra dag — det var det för oss också.

Om själva tävlingen kunde man ha skrivit mycket och samtidigt kvittera det hela med få ord. Kartan var exakt och kontrollerna små kärrplättar, stenar o.dyl. Deltagarna var 35 och starterna gick med två minuters mellantid, så det betydde att man vid målet fick vänta en timme.

Den första som anlände var Juhani med startnummern 12. Han slog i bordet sluttiden 1.25.23. Sedan kom Matti och Martti, som också startat i början. Vi övriga kom sedan i en lång slängdans.

Lång slängdans, jo! Vårt värdfolk hade trott mig vara Hälis triumfkort eftersom jag placerats i slutändan vid starten. Vilket missförstånd. Förbi mig drog Sveriges elit, vad kunde jag gamle man göra åt dessa stronga ungdomarna. Men underligt nog fann jag mig vid varje kontroll mitt inne i en svensk samling. Snabbt drog de sina färde och försvann i terrängen, men samma fenomen upprepades vid följande kontroll. Det var väl de senfärdiga.

Hur det nu var, så blev Juhani alltså den segrande, Matti blev åttonde och jag den tionde. På kvällen gick vi till Uppsala dövförenings lokal, som var fullt bemannad av finnar, åboborna fanns nämligen också i stan.

STAFETTERNA GICK OCH KOM. På söndagen gick stafetten. Vi tavastehusbor hade delat upp oss i två jämnstarka lag för att eventuellt få korn på dubbelseger. Planerna höll nu inte, vi fick första och tredje placeringen. Vi som försöker uppnå skrytplatsen: Häli som nordens bästa.

Men skräp i det. Det var en

Men skräp i det. Det var en

Men skräp i det. Det var en

HÄLI BLEV TREDJE I HEPHATA-ORIENTERINGEN

Den 7. maj ordnade I.K. Hephata en jubileumstävling, med anledning av fyllda 80 år, i Stockholms närhet. Inbjudan hade också sänts till finska klubbar som idkar orientering, men endast Häli hörsammade inbjudan och skickade en fyrmanna grupp från Tavastehus.

Orienteringsstandarden i Sverige är i stigande. Detta bevisas av det stora antalet deltagare, hela 26. Så långt kommer vi inte på länge. Det är de unga och stronga pojkarna som håller toppen i den svenska orienteringen. Men Hälis orienterare gav gott motstånd, i lagtävlingen där man räknade med de tre bästa resultaten sammanlagt från varje klubb, var Häli tredje.

Resultaten: 1) Weiky Vänerskär IK Hephata 1.02,03, 2) Willy Vänerskär SK Dalir 1.06,55, 3) Göran Högberg SK Dalir 1.07,22, 4) Lennart Edwall IK Adils 1.16,37, 5) Alf Karlsson Trollhättans DIK 1.17,47, 6) Axel Skough IK Hephata 1.18,40, 7) Juhani Syvänen Häli 1.20,29, 10) Erkki Paavola Häli 1.23,10, 12) Matti Dianoff Häli 1.29,43, 20) Martti Salli Häli 1.42,38.

Lagtävlingen: 1) IK Hephata Stockholm 3.55,40, 2) Trollhättans DIK 4.09,23, 3) Hämeenlinnan Häli 4.13,22 4) SK Dalir Borlänge 4.13,32, 5) IF Nercia Örebro 4.39,47, 6) IK Adils Uppsala 5.06,44.

vacker söndag och förutom orienteringens nöjsamhet njöt man av dagen och av sällskapet. Vårdarna var hjärtliga, fast de inte bjöd på bastu. Efter hemresan med Viking-linjen och färden från Nådendal till Tavastehus eldade vi sedan bastun i Markkula. Och i bastun upplevde vi igen hela resan, tävlingarna och allt det andra. Slutresolutionen var: en tokig resa men toppenfina tävlingar.

Och så ett ärligt tack till Adils och våra värdar för de väl ordnade tävlingarna och deras omtanke samt goda handledning under vår vistelse i Uppsala.

Resultaten finns på finska, sidorna 16,17.

J. N:la

Minneslistan

Trevlig sommar och en skön semester till alla! Atminstone då kan man vara lycklig. Sydney Smith säger: »Många människor springer efter lyckan liksom en tankspridd man efter sin hatt, som han hela tiden har på huvudet».

1.6.—15.9. HELSINGFORS. Dövas förening håller lokalen öppen alla onsdagar kl 18—23. Stick er in om ni är på genomresa i huvudstaden.

29—30.7. JYVÄSKYLÄ. SKUL ordnar mästerskapstävlingar i friidrott. Se annonsen på finska. 5000 m. loppet går lördagen (fanns inte med i junimeddelandet). Supé med dans lördagkväll på Seurahuone.

5—6.8. GLAKARLEBY. Utfärd i idrottens och rekreationens tecken till Toivo Rings hem i Lestijärvi. Ta tält med. Tävlingar för medlemmar: 3-kamp för damer och herrar (kula, längd, 100 m) samt 1500 m för herrar. Pilkastning, simning, volleyboll, lekar, för alla. Kiri ry ordnar.

9.9. ULEÅBORG. Nationella friidrottstävlingar. Greterna är allm. 100 m, längd, spjut, 1500 m. Ungas 1000 m. Damernas 100 m och längd. Anmälan till Voitto Heikkilä, Kultatie 3 C 1, 90250 Uleåborg 25, senast den 3 september.

7.10. ÅRHUS FILMFESTIVAL. Glöm inte bort den, se notisen i majnumret. Senaste inlämningsdagen är 26. 8. och adressen: Tapani Laurila, Gyldensv. 13 B 22, 00200 Helsingfors 20.

TIDSKRIFT FÖR DÖVA

Redaktör: Rea Stadius
Köpingsvägen 9
00320 Helsingfors 32

YHDISTYSTOIMINTAA

Helsingin Kuurojen Yhdistyksen huoneisto on kesäkuukausina avoina keskiviikkoisin klo 18—23.

Vakka-Suomen Kuurojen Kerho r.y. Esitelmäpäivät elokuun 26—27. päivinä Raisiossa Pellikan talossa alkaen lauantaina klo 16 ja jatkuen sunnuntaina klo 11. Puhujaksi tulee Jaakko Väisälä. Tervetuloa.

Henkilöasioita

Kultahääpäiväänsä viettävät elokuun 6. päivänä ent. liikkeenharjoittaja Simo Paavilainen ja vaimonsa Katri, o.s. Reinikainen Säkkijärveltä, Juvalla Kuharannankodissa.

KIITOS

Sydämelliset kiitokset kaikille, jotka muistivat minua merkkipäivänäni.

Erkki Aalto

KIITOS

Sydämellinen kiitokseni kaikille, jotka muistivat minua täyttäessäni 50 vuotta.

Allan Rannikko

KAMERAPALSTA

KANSAINVALISET VALOKUVA- JA KAITAFILMIFESTIVAALIT TANSKASSA

Århusin kuurojen valokuva- ja kaitafilmerho järjestää filmifestivaalit 10-vuotisjuhlan yhteydessä lokakuun 7 päivänä Århusin kuurojentalossa Langelandsgade 24.

Kuurojen Lehden toukokuun numerossa oli selostus ja ohjeet kilpailuihin osallistumisesta.

Kuvat, väridiat ja filmit on lähetettävä elokuun 26 päivään mennessä os.: Tapani Laurila, Gyldeninkatu 13 B 22, 00200 Helsinki 20.

Helsingin KY:n Kamerakerho järjestää valokuvaus- ja kaitafilmauskilpailut lokakuun 28 päivänä HKY:n huoneistossa.

Sarjat:

Valokuvat: Mustavalkoiset, pienin koko 18x24 sm. Aihe vapaa. Enintään 4 kuvaa osanottajalta.

Värikuvat, pienin koko 10,5x14,7 sm (postikorttikoko).

Kaitafilmit. Aihe vapaa. Esitys aika korkeintaan 10 min.

Ilmoittautumiset on tehtävä viimeistään 21.10. os.: Tapani Laurila, Gyldeninkatu 13 B 22, 00200 Helsinki 20.

Eränkäynnistä ja kalastuksesta kiinnostuneet huom!

Oulun ja Kainuun kuurojenyhdistykset järjestävät elokuun 18—20 päivinä Vaalan Manamasalossa

ULKOILUPÄIVÄT

Manamasalo on Vaalan kuntaan kuuluva saari Oulujärvessä. Manamasalon valtionpuiston vesiin on vuosina 1955—70 istutettu siikaa n. 750.000 kpl, sateenkaarirautua n. 1.300 kpl ja varttuneita järvitaimenen poikasia n. 55.000 kpl. Niiden pyydystämiseen on jokaisella mahdollisuus lunastamalla alueen kalastusluvan.

Kalastuksen lisäksi on ohjelmasa suunnistusta, lentopallo-otteluja, maastojuoksukilpailuja ym. Rakotulien ääressä on sitten iltaisin mukava iskeä tarinaa. Majoitus telttoissa. Ruokaa saatavana paikan päällä.

— Tervetuloa.

Liiton uutisia

Keräystoimikunnan kokouksessa 1.6. käsiteltiin mm. seuraavat asiat:

Todettiin kirjeensulkijamerkkejä tällä keräyskaudella myydyksi 27.5. mennessä 33.236 arkkia, vastaavan luvun ollessa edellisellä keräyskaudella 26.882 arkkia. Bruttotulos 31.5. mennessä on 292.226 markkaa, vastaavan tuloksen ollessa edelliseltä keräyskaudelta 231.570 markkaa.

Todettiin ajalla 1.1.—31.5. järjestetyn myyntikilpailun parhaiksi seuraavat:

I palkinto 300 mk rouva Elsi Tolkki, Jyväskylä, 2.117,5 arkkia.

II palkinto 200 mk rouva Anni Seppälä, Lahti, 2.026,5 arkkia.

III palkinto 100 mk rouva Airi Isohelle Seinäjoki 1.870,5 arkkia.

Keräystoimintaa päätettiin jatkaa ja uusi keräyslupa anotaan syksyllä.

Myyttävänä oleva merkki päätettiin pitää entisellään värejä mahdollisesti muuttamalla.

Nuorisotyötoimikunnan kokouksessa 10.5. liiton toimistossa jossa olivat mukana toimikunnan jäsenet Esko Sänkiniemi, Eija Auvo, Nikolai Stefanov ja Kaija Ikonen, käsiteltiin mm. seuraavat asiat:

Pohjoismaiselle nuorisoleirille Tanskaan ilmoittautuneista valittiin säädetty määrä Suomen ryhmään.

Todettiin, että osanottomaksu em. leirille on 110 markkaa, ja että liitto maksaa tämän osanottomaksun avustuksena sellaisille leirille lähtijöille, jotka eivät saa avustusta muualta tai erotuksen sellaisille, joiden muualta saatu avustus on vajaa. Matkakustannukset maksaa jokainen osanottaja itse.

Leirille lähtevien matkajärjestelyistä päätettiin seuraavaa: Eija Auvo johtaa Göteborgin festivaaleista leirille lähtevää ryhmää, Esko Sänkiniemi johtaa Turusta suoraan leiripaikalle matkaavaa ryhmää ja paluumatkan kotiin johtaa Esko Sänkiniemi.

Ruotsiin nuorten festivaaleihin lähtevään ryhmään nimettiin 18 henkilöä. Suomen esiintymisillan runkona on

näytelmä — Jyväskylä esittää tanhuja — Turku esittää

Malminharjun nimikkohuonekeräys

Keräyksemme Malminharjulla sijaitsevan kurssi- ja lomakeskuksemme hyväksi on useiden yhdistysten piirissä alkanut ja jatkunut suotuisasti. Miten on laita juuri sinun yhdistyksesi piirissä? Ei ole mitään syytä jättää käyttämättä tilaisuutta kerätä rahaa kurssikeskuksemme tukemiseksi tänä vuonna kun siihen on saatu lupa koko maassa ja kuuleman mukaan — ja niiden listojen mukaan, joita on muutamista paikoista keräyspäälliköille palautettu — ovat ihmiset yleensä olleet myönteisiä kuurojen asialle. Ehkäpä tieto meistä ja tarpeistamme on nykyään laajempaa kuin aikaisemmin. Listoissa tapaa monia 5,— ja 10,— yksityisiäkin lahjoituksia.

Keräyksestä on annettu selviä ohjeita edellisissä numeroissa, joten ei ole tarpeen niitä enää toistaa. Huomautetaan vielä, että kerääjän palkkio on 10 % ja se tulee takaisin Liiton rahastonhoitajalta, kun ensin koko tulo on kerääjältä mennyt siirtotilille.

Aikaa on kyllä joulukuun loppuun asti, mutta olisi hyvä ryhtyä toimeen niissäkin yhdistyksissä joissa ei vielä ole aloitettu. Täydet listat pyydetään palauttamaan mahdollisimman pian. Listoja on kaikille yhdistyksille annettu.

Ensimmäiset kerätyt listat ovat tulleet Hämeenlinnan ja Varkauden yhdistysten piiristä. Lämpimät kiitokset asianomaisille kerääjille Malminharjun puolesta! Listapalautukset, tarvittavat tiedot ym.: K. Korhonen, Soratie 22, 40530 Jyväskylä 53.

SUOMEN KUUROJEN LIITTO r.y.

pantomiimi (Meksikon pikajuna)
— Turku esittää.

Näiden väliin sopivasti yksittäisesityksiä, joista festivaalitoimikunta päättää.

Valtakunnalliset nuorisopäivät ehdotettiin järjestettäväksi Helsingissä 4.—5.11. Jatkoneuvotteluihin Helsingin Nuortenkerhon kanssa valtuutettiin Esko Sänkiniemi.

”Viittomakielen sanakirja kuvin”

ilmestyy syksyllä. Kirjassa on n. 430 sivua, n. 5.000 hakusanaa, n. 3.500 kuvaa viittomamerkeistä aakkosjärjestyksessä, sormiaakkoset, numerot ja järjestysluvut omana ryhmänään, sekä ohjeita kirjan käyttäjälle. Viittomakielen laajempi esittely ja kielioppi ilmestyy erillisenä kirjana syksyllä 1972. Ruotsinkielinen hakusanasto painetaan kirjan valmistuttua.

Kirja on välttämätön

- jokaiselle viittomakielen käyttäjälle
- viittomakieltä opiskelevalle
- viittomakieltä opettavalle.

Kirja on samalla kuuroille »Nyksuomen sanakirja», koska sanat selvitetään sekä kuvin että synonyymein (samanmerkityksellisillä sanoilla).

Kirja sidotaan kestäviin ja koviin kokomuovikansiin. Kirjan myyntihinta tulee olemaan 25 markkaa, mutta ennakkotilaajat, jotka tilaavat ja maksavat kirjan ennen 1.9. 72, saavat kirjan 20 markan hinnasta.

Tilauksen voi tehdä lähettämällä Kuurojen Liiton postisiirtotilille n:o 6825-9 kirjan hinnan mk 20,— (korttiin merkintä maksun tarkoituksesta sekä maksajan tarkka nimi ja osoite) tai oheisella tilauslipukkeella.

— — — — — Leikataan tästä — — — — —

SUOMEN KUUROJEN LIITTO r.y.

Liisankatu 27 E 10

00170 Helsinki 17

Tilaan kpl Viittomakielen sanakirjaa kuvin à 20,— kpl.

Maksun mk suoritan

postisiirtotilille 6825-9 ☐

pyydän laskuttamaan ☐

Nimi

Lähiosoite

Postinumero Postipaikka

Huom.! Maksua postisiirtotilille suoritettaessa on mainittava maksun tarkoitus.

Kuurojen Liiton koulutustoimikunta järjestää Malminharjussa heinäkuun 21—23. päivinä kurssin puheopetuksessa. Kurssi jakaantuu kahteen osaan:

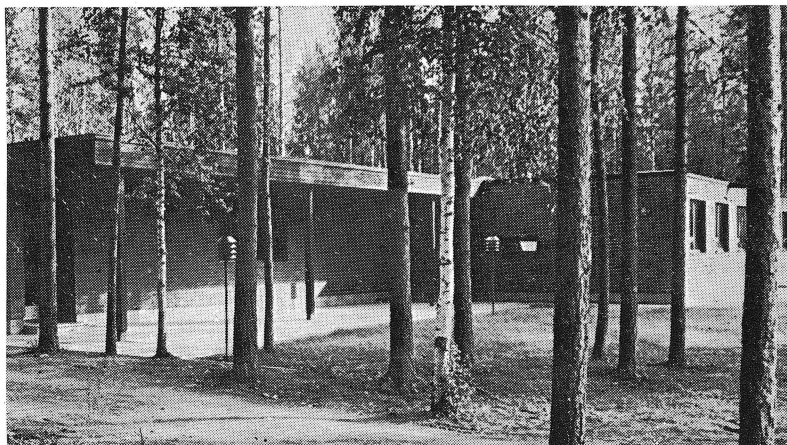
PUHETERAPIAA

— ääntämisharjoituksia ja kielenoppimista

PUHETAITOA

— puheiden ja esitelmien laatimista sekä esittämistä selvällä viittomakielellä.

Ilmoittautumiset 11.7. mennessä os.: Liisa Kauppinen, Rapakivenkuja 4 N 94, 00710 Helsinki 71. Hyväksytyille lähetetään kirjallinen kutsu.

Lomakeskus Malminharju

Yhdistysten jäsenille ilmoitetaan, että vaikka Malminharjussa on kurssitoimintaa kesän aikana on lomailijoilla tilaisuus oleskella Malminharjussa seuraavina viikkoina.

Mökkimajoitus: 10.—16.7.
17.—23.7.
31.7.— 6.8.
14.—20.8.
21.—27.8.
28.8.— 3.9.
4.—10.9.

Päärakennuksessa: 17.—23.7.
31.7.— 6.8.
28.8.— 3.9.
4.— 8.9.

Hinta koko viikolta 120 mk
hengeltä mökeissä.

Lapsilta alle 12 v. 60 mk

Lapsilta alle 5 v. vapaa*)

Täysihoitoon kuuluu:

1. majoitus (talon lakanat)
2. amukahvi
aamiainen
päiväkahvi
päivällinen
iltapala
3. sauna
4. veneen käyttöoikeus

Päärakennuksessa on hinta
140 mk hengeltä.

Lapset alle 12 v. 70 mk

Lapset alle 5 v. vapaa*)

*) ei oikeuta omaan sänkyyn.

Mökin (yksi huone) voi myös vuokrata ilman täysihoitoa ollen viikkovuokra 84 mk. Tällä hinnalla voi majoittua 2 henkeä. Lapset alle 12 v. 42 mk, alle 5 v. vapaa*)

Kuurojen yhdistysten jäsenille 10 % alennus perheineen (jäsenkirja mukaan).

Matkaohjeet: Malminharju on Heinolan maalaiskunnan Paason kylässä. Matkaa Heinolasta Mikkeliin päin (5-tietä) on 18 km ja Mikkelistä Heinolaan päin 76 km. Autosta poistutaan Vehkalahden tienristeyksessä, jos tullaan bussilla, (Koskenmylly) siitä käveltävä n. 80 m matka Mikkeliin päin ja siinä on tienviitta MALMINHARJU, sitä tietä kuljetaan 1 km kunnes tulee toinen tienviitta oikealla, »SKL:n kurssikeskus Malminharju», siitä talo jo näkyikin.

Pikavuorot eivät pysähdy Koskenmyllyssä joten matkaa on jatkettava Mikkelistä tai Heinolasta tavallisilla vuoroilla.

Varaukset suoraan Malminharjuun, kirjeitse os: 19240 Koskenmylly tai puhelimitse puh. Heinola/84 596.

Tiedustelut ja varaukset os.: Isännöitsijä Ragnar Östman, 19240 Koskenmylly, puh. 910-84 596.

LOMASUUNTANA SUOMI

LOMAKOHTENA — MALMINHARJU

Pohjois-Karjalan kuurojen kesäjuhlat

järjestetään elokuun 12—13.
päivinä Lieksan Korisevassa
Hilja Lackmanin talossa.

Tervetuloa!

Lieksan Kuurot r.y.

Kotkan Kuurojenyhdistys järjestää hauskan

saariretken

heinäkuun 15. päivänä. Lähtö
klo 13 Sapokon moottoriran-
nasta jatkuen tunnin väli-
ajoin. Saarella voi haluttaes-
sa yöpyä. Teltat ja eväät mu-
kaan.

NIKKARILAN

kuurojen talouskoulun
toverikunnan

kesäjuhla

on elokuun 6 päivänä 1972.

Tervetuloa Nikkarilaan!

Toverikunta

**Kuurojen Lehteen tar-
koitetut kirjoitukset on lä-
hetettävä edellisen kuun 7
päivään mennessä osoitt.:
Kuurojen Lehti, Lokero 62,
Hämeenlinna.**